

ДЕНЬ СОБОРНОСТІ У ЛЬВОВІ

У неділю, 21 січня з нагоди Дня Соборності в центрі Львова встановили рекорд України, розгорнувши найбільший Державний прапор з побажаннями від дітей та військових, серед яких — підпис Головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного. На двадцятиметровому прапорі — 1,300 підписів дітей та 148 автографів військових.

Текст і фото: За «Львів медіа»

ГОРИТЬ, ГОРИТЬ, ПАЛАЄ...

У ніч на 21 січня в Ленінградській області росії виникла пожежа в одному з терміналів Морського торговельного порту. Це українські дрони атакували об'єкти нафтового терміналу "Усть-Луга" компанії "Новатек".

СБУ підтвердила, що це була їхня спецоперація. На цьому терміналі переробляли пальне, яке постачали окупантам, тому його пошкодження ускладнить логістику для російських військових.

Фото: «Фокус»

Майже 700 днів Україна захищає світ!

ЧАС ПОВЕРТАТИ!

(ОПУ). — Президент України Володимир Зеленський підписав Указ «Про історично населені українцями території російської федерації» №17/2024.

У документі зазначається, що росія впродовж століть систематично знищувала національну ідентичність, пригноблювала українців, порушувала їхні права і свобода, зокрема на історично населених ними землях на Кубані, Стародубщині, Північній та Східній Слобожанщині в межах сучасного Краснодарського краю, Білгородської, Брянської, Воронежської, Курської, Ростовської областей рф.

«Кабінету Міністрів України розробити із залученням міжнародних експертів, представників Світового Конгресу Українців, учених, громадськості та внести на розгляд Ради національної безпеки і оборони України план дій щодо збереження національної ідентичності українців у Російській Федерації, у тому числі на історично населених ними землях (на Кубані, Стародубщині, Північній та Східній Слобожанщині в межах сучасних Краснодарського краю, Білгородської, Брянської, Воронежської, Курської, Ростовської областей російської федерації)», — зазначається в указі.

КАНАДА ПРИЙНЯЛА ПОНАД 210 ТИСЯЧ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ

Від початку повномасштабного російського вторгнення, до Канади вже прибули більше 210 тис. українських біженців.

Про це свідчать дані Прикордонного агентства Канади.

За програмою "Канадсько-український дозвіл на екстрені поїздки" (CUAET), створеною у березні минулого року, до Канади прибуло 210,178 українців. Програма надає право українцям, які тікають від війни, на термінове отримання трирічного дозволу на роботу й проживання у Канаді, а також фінансову допомогу та тимчасове безкоштовне поселення.

Загалом уряд Канади отримав майже 1,2 мільйона заявок на цю візу, з яких уже затвердив більше 936 тисяч Прийом нових заявок на цю програму вже закрито, й власники такої візи мусять до кінця березня приїхати до Канади, аби скористатися нею.

За «Укрінформ»

СВІТЯТЬ, ЯК ЗОРІ, СВЯТІ МОГИЛИ!

29 січня українці відзначають трагічну та водночас героїчну дату – роковини бою під Крутами

«На вас, завзяті-юнаки, що возлюбили Україну, кладу я кращі гадки, мою сподіванку єдину»...
І їх нема...
Кого ми поховали?
Хто зважить той жаль?
Зберіть всі хмари з усього світу — і не складете тої нерозважної туги, що оповила серце...
Жалю немає ваги.
Найпалкіші діти України, найдорожчі жертви на залізний вівтар волі.
Історія знає багато жертв, але такої сторінки вона ще не розгортала перед людськими очима».

*. *. *

То були гімназисти і молоді студенти, не призначені до військової справи. Вони не визнавали ні права війни, ні права смертної кари. Їх душам було огидне кожне насильство, убивство, бій.
І вони пішли.
Коли вдарив останній час України, вони пішли — 400 юнаків проти 13,000 большевиків.
Сподівались засипати своїм трупом повіддю прорвану гатку.
І полягли усі.
Чи ж вони не відали, проти кого йшли?
Поки історія людська буде існувати, доти будуть всі, і далекі нащадки наші, з жа-

2004. Іван Крислач

хом, з огидою згадувати страшне слово «большевик».

*. *. *

Минуть роки, десятки років, століття, — пам'ять про юнаків-героїв не згине вовік. Вона світитиме не тільки українцям, всім обраним Богом людям, що покладають життя своє во ім'я ідеї, во ім'я брата свого.
Для нас могила ця лишить-ся навіки полум'ям віри, вона дала нам незабутнє минуле.
Це буде друга свята могила над Дніпром.
Діти України, це ваша могила, вона буде тим дзвоном, що vivos vocat, — не дасть вам спинятись, не дасть забути.

Людмила Старицька-Черняхівська

Українська молодь, яка дня 28 січня 1918 року з піснями виїхала зі столиці України під станцію Крути, щоб там умирати, була першою молоддю світу, що одверто, беззапечно і рішуче стала до боротьби з північною навалю. Розуміється, вона боролась і вона падала під кулями ворога не тільки в ім'я оборони від большевизму. Її ідеал був — своя державність, своє суверенне життя, своя духовність. Вона йшла в бій з пісню «Ще не вмерла», однак у звуках цієї пісні звучав також один мотив, який став зрозумілим щонайпізніше. Мотив спротиву проти марксизму, мотив молодого, амбітного й гордого народу, який був і є глибоко переконаний, що тільки його суверенність на землях предків дасть повну і тривку за поруку, що большевизм, як

1935. Микола Битинський

1935. Микола Битинський

такий, буде стертий з поверхні нашої планети.

Улас Самчук

Українська молодь може з гордістю і шанобливістю дивитися на приклад своїх попередників з 1918 року, не потребуючи шукати прикла-

дів у старовинній чи середньовічній історії інших народів. Вона має безприкладний дороговказ з першого спротиву московсько-більшовицьким загарбникам, до сьогодні стоячи у проводі активного спротиву й боротьби з найжорстокішим агресором у світі: більшовицькою москвою.
І молодь, гідна крутянських лицарів абсурду, переможе. А святі могили, без написів, імен і хрестів, світитимуть, як зорі, Україні й її молоді.

Євген Маланиук

*. *. *

Над Крутами круки
під круками Крути,
зійшлося юнацтво
щоб волю здобути.

сніги зледенілі
і темні іскриста
за Крутами в скруту
зійшлося їх триста,

білим снігом мело
чорним громом гуло
їх там триста як скло
їх там триста як скло

під круками Крути
над Крутами круки
заклякли на кольбах
зморожені руки.

— «Крути» (2004)

Богдан Стельмах

РОЗДІЛЕННЯ УКРАЇНИ – СЕРЕД ГОЛОВНИХ РИЗИКІВ СВІТУ-2024 ЗА ВЕРСІЄЮ «THE TIME»

Журнал «The Time» визначив ТОП-10 глобальних ризиків на 2024 рік для світу. Серед таких вважають – розділену Україну. Також прогнозують, що цей рік ставне переломним у війні.

Поділ України видання поставило на третю позицію у своєму переліку ризиків.
«Цього року Україна буде, де-факто, розділена, і росія тепер має ініціативу на полі бою та матеріальну перевагу. 2024 рік є переломним моментом у війні: якщо Україна не вирішить свої кадрові проблеми, не збільшить виробництво зброї та найближчим часом не розробить реалістичну військову стратегію, то її територіальні втрати можуть виявитися постійними і навіть можуть розширитися», – застерігають у публікації.
Також додали, що Київ сильно постраждав від зменшення політичної та матеріальної підтримки США. Зрештою, й перспективи європейської допомоги лише дещо кращі. Водночас Україна потребує додаткових військ.
Через це, резюмують у «The Time», цього року Київ піде на більшій військовій ризики, включно з ударами по більшій кількості цілей у росії. Це, в свою чергу, спровокує безпрецедентну відповідь країни-агресорки,

що, врешті, може втягнути в конфлікт країни НАТО.

Інші глобальні ризики від «The Time»

- Серед інших глобальних ризиків «The Time» на 2024 рік такі:
- Криза та розкол у США через президентські вибори та можливість перемоги Трампа;
 - Розширення бойових дій на Близькому Сході;
 - Вихід штучного інтелекту з-під контролю;
 - Країни-вигнанці: росія, Північна Корея та Іран посилюватимуть можливості одне одного та діятимуть більш скоординованими та руйнівними способами на глобальній арені;
 - Економіка Китаю не відновиться;
 - Боротьба за корисні копалини;
 - Глобальна інфляція, що почалася у 2021;
 - Екстремальні погодні явища, які призведуть до відсутності продовольчої безпеки, посилять нестачу води, порушать логістику, сприятимуть розповсюдженню хвороб, міграції та політичній нестабільності;
 - Невизначеність та втрати для компаній та корпорацій.

«Телеканал НТА»

ВІДБУЛОСЯ ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ УКРАЇНА-НАТО У ВІЙСЬКОВОМУ ФОРМАТІ НА РІВНІ КОМАНДУВАЧІВ

Військовий представник України при НАТО генерал-майор Сергій Салкуцан, від імені Головнокомандувача Збройних Сил України Валерія Залужного, взяв участь у першому засіданні Ради Україна-НАТО у військовому форматі на рівні командувачів Генеральних штабів 17 січня 2024 року.
Про це повідомила Місія України при НАТО.
Сергій Салкуцан повідомив присутніх про стратегічні завдання росії у війні на найближчу та подальшу перспективи, окреслив напрямки зосередження основних зусиль армії РФ та детально зупинився на поточній обстановці на полі бою.
Окрему увагу він звернув на варварські методи ведення війни російськими військами, завдання ракетних ударів та застосування дронів-камікадзе для ураження об'єктів критичної інфраструктури в глибині території нашої держави.
Сергій Салкуцан також поінформував учасників засідання про основні потреби Збройних Сил України та інших складових сил безпеки і оборони в міжнародній матеріально-технічній допомозі, що включають в першу чергу літаки F-16, засоби ППО усіх типів і дальності.
Окремо генерал-майор наголосив на важливості організації підготовки військовослужбовців та підрозділів ЗС України у країнах-партнерах.
Союзники запевнили у тому, що підтримка України залишатиметься незмінною і підтвердили готовність надавати необхідну допомогу.

«АрміяInform»

Найновіше з Канади

У Канаді найбільші за півстоліття морози

Минулого тижня у значній частині Канади було оголошено попередження про надзвичайні погодні умови. Подекуди були зафіксовані рекордно низькі температури, через що влада навіть просила громадян обмежити споживання електроенергії. Зокрема у провінціях Альберта та Британська Колумбія температура знизилась до -36°C. Це найсильніші морози за останні 50 років. В міжнародному аеропорту Едмонтону в Альберті, зафіксовано рекордну температуру у -46°C. Попередній рекорд там був поставлений у 1969 році — це мінус 39 °C. Оператор електричних систем Альберти видав попередження про обмеження споживання електроенергії та навіть можливості тимчасового відключення. В інших регіонах країни також вирувала негода з сильним вітром та заметами снігу — подекуди до 30 сантиметрів.

Канада збирається обмежити кількість іноземних студентів через житлову кризу

Про це повідомив міністр імміграції, біженців та громадянства Марк Міллер в ефірі "CTV". Наскільки масовим буде скорочення, поки що не відомо. "Такий обсяг студентів, який є зараз, викликає занепокоєння. Система вийшла з-під контролю". За офіційними даними, у 2022 році в Канаді було понад 800,000 студентів з чинними візами. Ще десять років тому ця кількість становила тільки 275,000. Канада популярна серед іноземних студентів, тому що тут відносно легко отримати дозвіл на роботу. У 2025 році в Канаді мають відбутися наступні парламентські вибори й, судячи з останніх опитувань, Ліберальна партія Джастіна Трюдо їх програє. Станом на початок 2023 року її готові підтримати 24-26% виборців, тоді як підтримка Консервативної партії П'єра Полієва сягає 40%. Канадський уряд активно підтримує імміграцію, яка стимулює економічний розвиток країни на тлі старіючого населення. Але збільшення кількості мігрантів та іноземних студентів настільки посилює попит на житло, що ринок не встигає його задовольняти.

Канада не передала Україні зенітно-ракетний комплекс NASAMS, які обіцяла торік

Офіс прем'єр-міністра Канади відмовився відповідати на запитання журналістів щодо цієї проблеми. Канада досі не доставила в Україну систему протиповітряної оборони NASAMS, яку пообіцяла ще минулого року. Про це повідомляє видання «The Canadian Press». Канада оголосила про плани передати систему ППО 10 січня 2023 року, але майже рік по тому одна з двох компаній, які беруть участь у побудові системи NASAMS, заявила, що не має контракту на виробництво за запитом Канади.

План полягає в тому, що Канада оплачує уряду США повну вартість системи, а США укладають договір про продаж техніки безпосередньо з Україною. Така домовленість дозволяє Оттаві уникнути необхідності звертатися до Вашингтону за подальшим дозволом на відправку системи в Ук-

раїну, який потрібен щоразу, коли американські військові технології продаються за межами країни. Хоча Канада заплатила за систему NASAMS у березні минулого року, залишається незрозумілим, коли та потрапить до України. Офіс прем'єр-міністра Канади відмовився відповідати на запитання, а міністерство оборони країни не підтвердило, чи має намір Оттава надати більше комплексів NASAMS. Недавно представники американської сторони договору повідомили в електронному листі, що компанія не має контракту зі США щодо канадського проєкту.

Начальник Штабу оборони Збройних сил Канади йде у відставку

Генерал Вейн Ейр влітку піде з посади. Цю посаду він зайняв у лютому 2021 року у якості виконувача обов'язків після того, як його попередники були звинувачені в неналежній поведінці. Ейр був офіційно призначений начальником Штабу оборони Канади в листопаді того ж року. У своїй заяві генерал Вейн Ейр зазначив, що поінформував уряд про намір поставити крапку у своїй 40-річній військовій кар'єрі минулого літа, запропонувавши план переходу. Він також попросив, щоб його наступника було визначено якнайшвидше, щоб забезпечити впорядковану та цілеспрямовану передачу керівництва. Протягом своєї кар'єри Вейн Ейр був командувачем Збройних сил Канади, командиром 3-го батальйону канадської легкої піхоти Принцеси Патриції, командиром 2-ї канадської механізованої бригадної групи, заступником командувача з операцій Об'єднаних сил, брав участь в афганській війні, а також у складі миротворчої місії був направлений до Хорватії. У заяві Офісу прем'єр-міністра Джастіна Трюдо зазначено, що Ейр — «допоміг стабілізувати Збройні сили Канади в період негараздів і керував установою у відповідь на численні виклики, з якими стикається наша країна та світ».

Поблизу канадської столиці збудують сховище ядерних відходів

Неподалік від Оттави незабаром буде збудоване нове сховище для ядерних відходів, яке планують експлуатувати впродовж 50 років. Сховище буде розташоване у місті Дип Ривер у провінції Онтаріо, приблизно за 180 км від столиці Канади й 1 км від берега ріки. Сховище має бути збудовано неподалік від нині закритого дослідницького центру Чак Ривер, у якому в 1945 році було споруджено перший у світі ядерний реактор за межами США. Цей центр відіграв важливу роль у Мангеттенському проєкті, в рамках якого було розроблено ядерну зброю.

Планується, що в сховищі зберігатимуться низькорadioактивні відходи, у тому числі забруднений ґрунт й будівельні матеріали, захисний одяг та ганчірки, а також сміття з університетів та лікарень. Очікується, що на будівництво сховища знадобиться три роки, після чого його використовуватимуть 50 років. Потім розпочнеться 30-річна фаза закриття й 300-річний період зберігання. Щоправда, проти цього проєкту виступають майже всі корінні народи, які проживають у регіоні, вказуючи на його небезпеку для навко-

лишнього середовища.

Поки незрозуміло коли розпочнеться будівництво, але в будь-якому разі після його завершення для уведення сховища в експлуатацію доведеться отримати повторне схвалення Канадського комітету із ядерної безпеки.

Дитячі садочки в Онтаріо перебувають під загрозою закриття через недостатнє фінансування

Це станеться у випадку, якщо уряд провінції не надасть інформації про те, коли і як установи отримають компенсації в рамках національної програми з догляду за дітьми. У 2022 році уряд Онтаріо погодився приєднатися до програми. Уряд зобов'язався створити 86 тисяч місць у дитячих садках. Проте за оцінками, попит все ж перевищить пропозицію на понад 220 тисяч місць. В неприбутковій організації YMCA, члени якої становлять 20% дитячих садків в Онтаріо, повідомили, що національна програма з догляду за дітьми зекономлює сім'ям гроші. Однак фінансування програми є нестійким, і багато установ стикаються з нестачею коштів. Вартість відвідування дитячих садків, які беруть участь в програмі, була зменшена вдвічі. Уряд Онтаріо надає додаткову фінансову допомогу установам із коштів, отриманих від уряду Канади. Раніше дитячі садочки підвищували вартість послуг при зростанні витрат на персонал, харчування, оренду, опалення та розхідні матеріали. Дитячі садки, які погодилися приєднатися до програми, заморозили ціни у березні 2022 року. Громадські організації застерігають, що фінансування, яке отримують центри з догляду за дітьми, виявляється недостатнім через зростання витрат. У 2024 році дитячі садки отримують на 2,4% більше коштів, проте цього все одно недостатньо для покриття інфляції.

В центрі Торонто пройшов мітинг на підтримку України

На площі “Nathan Philips Square” відбулася акція протесту у зв'язку з безпрецедентними масованими ракетно-безпілотними обстрілами України, які здійснила росія у період новорічних свят. Мітинг пройшов під гаслами: “Припиніть бізнес з росією”, “Канада допомагає Україні”, “Більше зброї для України”, “Росія — країна терорист”. Учасники акції виступили з рішучим засудженням росії як держави-терориста, яка вбиває українських дітей, руйнує міста і села України, а також висловили беззастережну підтримку Збройним Силам України. До слова, в період новорічних свят росія застошувала для ударів по Україні майже 300 ракет і понад 200 ударних дронів “Shahed”.

Канада надала громадянство росіяниці, яку в рф переслідують за «фейки» про Бучу

Йдеться про росіянку Марію Карташову, засуджену у росії за статтю про так звані «фейки про російську армію». Її церемонія отримання громадянства відбулася 9 січня. Перед тим Канада припинила процедуру. За канадськими законами громадянство можуть не видати, якщо претендент засуджений за злочин, за який його могли б засудити і в Канаді.

У канадському кримінальному кодексі є стаття за поширення свідомо неправдивої інформації – і російська стаття про поширення фейків про армію їй аналогічна, вирішила спочатку канадська влада. У ситуації обіцяли розібратися, а 30-річній Карташовій, яка живе в Оттаві з 2019 року, дали місяць, щоб пояснити причини кримінального переслідування в росії. У листопаді 2023 року російський суд заочно засудив активістку на вісім років колонії за пости про масові вбивства в Бучі у березні 2022 року. москва заперечує причетність російської армії до цих убивств.

Через кілька днів міністр імміграції, біженців та громадянства Канади Марк Міллер написав у мережі X, що Карташовій запропонували стати громадянкою Канади. «Канадські правила отримання громадянства призначені для затримання злочинців, а не для покарання за політичне інакомислення», – пояснив він. Карташова розповіла, що після пережитого відчувається виснаженою, але водночас відчуває величезне полегшення. Вона висловила сподівання, що її випадок стане прецедентом для антивоєнних активістів із росії і що Канада підтримуватиме їх, «тому ми можемо спати тут спокійно і знати, що ми таки захищені».

У цьому році податок на нерухомість в Торонто зросте на 10,5 відсотка

Про це повідомила керівниця бюджетного комітету міста Шеллі Керролл. Під час пресконференції вона пояснила, що це дев'ятивідсоткове збільшення податків на нерухомість та 1,5-відсоткове збільшення внесків до Міського фонду будівництва, який підтримує важливі міські проєкти. У міській владі заявили, що причиною збільшення податків є дефіцит у бюджеті Торонто, який «через роки хронічного недоінвестування міських послуг» на сьогодні становить майже 2 мільярди доларів. За словами Керролл, середньостатистична сім'я платитиме на 30 доларів більше на місяць. Це буде найбільше підвищення податків з моменту створення «мегаполісу» Торонто. Міським чиновникам вдалося заощадити понад 600 мільйонів доларів, а мер міста Олівія Чоу досягнула з провінцією угоду на 400 мільйонів доларів операційного фінансування. Крім того, місто також чекає від федерального уряду обіцяні 250 мільйонів доларів на підтримку біженців у системі притулків. Якщо федеральний уряд не надасть цих коштів, то місто буде змушене запровадити додатковий федеральний збір у розмірі шести відсотків. За словами Шеллі Керролл, новий бюджет включає інвестиції в громадський транспорт, житлове будівництво, збільшення бюджету поліції та заморожування плати за проїзд у громадському транспорті. Проєкт бюджету внесуть на затвердження міської ради 1 лютого.

Сторінку підготувала Роксолана Буяк

News Media Associate / Forum TV

Інформаційні підсумки щотижня дивіться на сторінках телепрограми:
YouTube: ForumTVCanada;
Facebook: ForumTVCanada

- ### КІЛЬКОМА РЯДКАМИ

 - За інформацією Президента України Володимира Зеленського, 174,000 квадратних кілометрів території України забруднені російськими мінами та боєприпасами, що не вибухнули. Про це сказав президент під час спільної пресконференції з президенткою Швейцарії Віолою Амгерд.
 - Європарламентарі зібрали необхідну кількість підписів під петицією щодо позбавлення прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана права голосу в Раді Євросоюзу. Документ підписали 120 членів Європарламенту. Петицію підтримали євродепутати із різних політичних груп і з «кількох держав-членів», каже депутат Європарламенту від Фінляндії Петрі Сарвамаа, який був ініціатором петиції.
 - За 2023 рік окупанти вивезли з окупованих територій близько 5 млн. тонн українського зерна.
 - Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні підтвердила, що в грудні 2023 року щонайменше 592 цивільні особи загинули або зазнали поранень внаслідок російських обстрілів.
 - Метеорологи зафіксували на півночі Швеції -44,6°C, що є найнижчою температурою в країні у XXI столітті.
 - У Башкирії (російська федерація) спалахнули масові протести. Декілька тисяч людей вийшли підтримати місцевого активіста Фаїля Алсинова, якого хочуть посадити за "екстремізм". Чоловік відкрито виступив проти золотодобування в регіоні і заявив, що поки башкирів відправляють воювати в Україну, їхні землі розкрадають. Мирні акції протесту переросли у заворушення. Місцева влада по розпорядженню "з гори" перекирила в регіоні воду, інтернет та глушить зв'язок, а москва в екстреному порядку відправляє росг'вардію. Башкири в соцмережах почали закликати своїх земляків, які знаходяться в Україні на так званий " спеціальній військовій операції" залишати позиції та повертатися на батьківщину. "Поки ви воюєте за амбіції однієї людини, ваш народ б'ють палицями ОМОН і росг'вардія. Повертайтеся на захист своєї землі", – сказала одна із жінок, яка не побоялася викласти відео в соцмережі.
 - Співголова групи "Зелених" в Європарламенті Террі Рейнтке обурена розблокуванням 10 мільярдів євро для Угорщини. На її думку, такі дії є недоречними напередодні ухвалення рішення про відкриття переговорів про вступ України до ЄС. За її словами, Орбан порушує всі демократичні принципи, а європейські лідери дозволяють цьому статися: «Він нападає на меншини. Він руйнує свободу преси. Він руйнує незалежність судової системи. Він послаблює Європу. Він позбавляє Європу здатності діяти. Все заради свого друга владі-міра путіна та його власних кишень. Українці втрачають життя. Українці також борються за нашу свободу, а найкращий слуга путіна сидить за столом в Європейській Раді й блокує нашу підтримку і наш авторитет на цьому вирішальному етапі».
 - Канада прийняла рішення позбавити державного фінансування університети та окремих науковців, якщо вони взаємодіють із російськими, іранськими або китайськими дослідницькими центрами.
 - Голова Військового комітету НАТО адмірал Роб Бауер на засіданні вищого керівництва альянсу закликав політичних лідерів та військове керівництво західних країн кардинально змінити свої підходи до надання військової допомоги Україні. «Ця війна ніколи не була пов'язана з реальною загрозою безпеці росії з боку України чи НАТО. Ця війна полягає в тому, що росія боїться чогось набагато могутнішого, ніж будь-яка фізична зброя на землі, — демократії. Якщо люди в Україні можуть мати демократичні права, то люди в росії незабаром теж їх прагнутимуть». На думку Роба Бауера, український народ і українська армія захищають демократію так, як світ досі не бачив: «У темряві війни вони — маяк світла, який показує всьому світові, що означає боротися за те, у що віриш».

Фундація Будучність

Фундація Будучність - зростає, розвивається і діє згідно сучасних потреб нашої громади, але має впевнену візію на майбутнє.

Кожна пожертва, спрямована на підтримку громадських, культурних, історичних та освітніх зусиль в Канаді, є важливим знаком довіри і підтримки діяльності нашої Фундації.

2282 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N9 Phone: (416) 763-3388 Fax: (416) 763-4512 Website: bcufoundation.com

МИ ПІДТРИМУЄМО

Історичні проекти та культурні заходи

Медичні та гуманітарні проекти

Важливі видання

Документальні фільми

Концерти та музичні записи

Молодь та спорт

Освітні, наукові, дослідницькі публікації та виставки

Громадські заходи, конференції, семінари

Проекти, направлені на зміцнення добробуту українців

Дивіться Forum TV!

Рекламуйтеся або станьте спонсором частини програми!

OMNI 1 - ON
субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB
неділя - 8 AM

OMNI - BC
неділя - 8 AM

*Повторення

Дивіться програму по всій Канаді на телеканалі OMNI!

 ForumTV Canada

 @ForumTVCanada

www.forumtv.ca | TEL: 416-572-8255 | info@forumtv.ca

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА

SONG OF UKRAINE

Новини, події, вітання та пісні на замовлення
З понеділка до п'ятниці 7:30 вечора на хвилі 1320AM
В прямому ефірі www.cjmr1320.ca

Song Of Ukraine, 9 Plastics Ave, Etobicoke ON M8Z 4B6
Телефон редакції: 416-572-8251
Email: sofu.radio@gmail.com
Facebook: facebook.com/SOFUradio

РЕДАКТОР ТА ВЕДУЧА НАТАЛКА ПОПОВИЧ

"Homin Ukrainy" Publishing Co. Ltd. 9 Plastics Ave., Toronto, Ont. M8Z 4B6

Tel.: (416) 516-2443 Fax: (416) 516-4033
e-mail: homin@on.aibn.com
Суспільно-політичний тижневик
Видає Видавнича Спілка "Гомін України"
з обм. пор. у Торонті Онтаріо Канада.
Виходить щовівторка (46 разів в році)

«Гомін України» – орган Українських Державницьких Організацій Канади

Голова редакційної колегії – д-р Олег Романишин
Редактор газети – Оксана Соколик

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА YEARLY SUBSCRIPTION

PUBLICATION MAIL	
Канада: \$75	Canada: \$75

STANDARD MAIL	
Канада: \$100	Canada: \$100
3CA: \$120 USD	USA: \$120 USD
міжнародні: \$250	international: \$250

Редакція не повертає надісланих матеріалів і не веде листування в їх справі, застерігає право їх скорочувати та справляти. Статті, підписані прізвищем чи ініціалами, не є обов'язково висловом становища редакції. У матеріалах з України збережено правопис оригіналу. Оголошення до кожного чергового числа приймаємо телефоном або письмово до П'ЯТНИЦІ, год. 1:00 по пол. За зміст оголошень редакція не відповідає. Річники "Гомону України" та англomовного додатку "Ukrainian Echo" можна замовляти в електронному форматі.

Tel.: 416-516-2443

e-mail: homin@on.aibn.com

www.homin.ca

Поле битви – Україна: шляхом звитяги і боротьби

Сторінка спонсорована Фондацією Будучність - BCU Foundation

ОУН ТА УПА НА КИЇВЩИНІ (ДРУГА ПОЛОВИНА 1940-Х РОКІВ)

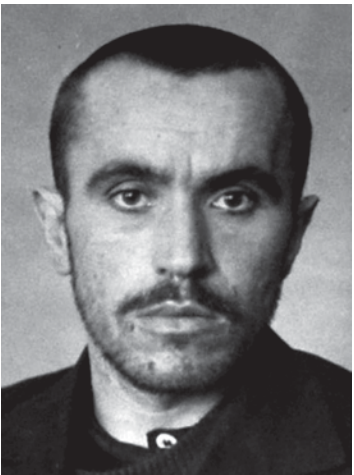
Юрій Щур

Націоналістичне підпілля у Києві та на Київщині було започатковане членами Північної похідної групи бандерівської ОУН, які вирушили на Наддніпрянщину одразу після початку німецько-советської війни. На початку 1942 року було закріплено організаційну структуру Крайового проводу ОУН-р Осередньо-Східних (Центральних) земель у Києві, який очолив Дмитро МIRON («Орлик»). Заступником голови крайового проводу деякий час був Дмитро Маївський («Косар»). До проводу також належали Пантелеймон Сак («Могила»), Ю. Бузат, Мирослав Прокоп («Орлович») та Ярослав Хомів («Лімницький»). Структурно проводу підпорядковувалися оунівські організації у Кам'янець-Подільській, Житомирській, Вінницькій, Київській, Чернігівській, Полтавській, Сумській й Харківській областях.

Потужна діяльність, яку розгорнули українські націоналісти, в однаковій мірі турбувала, як нацистські, так і советські спецслужби. 25 липня 1942 року у перестрілці з гестапо на київській вулиці загинув провідник «Ор-

вала у с. Павлівка Калинівського району Вінницької області, потім була перенесена до обласного центру. Через деякий час друкарню перенесли до с. Попельні (Житомирська область), де вона й була ліквідована німецькими каральними органами.

Пантелеймон Сак, разом з рядом інших членів крайового проводу, був заарештований нацистськими спецслужбами у лютому 1943 року. Незадовго до цього, до Києва, пропрацювавши рік у підпіллі ОУН-р на Полтав-

Іван Нагірний

щині, повернувся **Іван Нагірний** («Чорний»). Він був призначений керівником підпілля ОУН у столиці й кооптований до складу крайового проводу.

Пантелеймон Сак з родиною

лик». На чолі проводу став **Пантелеймон Сак**. Зауважимо, що останній був уродженцем Макарівського району Київської області. У 1939 році його відправлено до Західної України. Там він приєднався до ОУН і з початком німецько-советської війни в складі похідних груп вирушив на Наддніпрянську Україну.

Розуміючи важливість друкованого слова, Пантелеймон Сак, разом з ще одним «східняком» Йосипом Позичанюком («Шугась»), опікувалися роботою друкарні крайового проводу, де друкувалася газета «За Самостійну Україну» (з серпня 1941 року). Спочатку друкарня перебу-

Після арешту Пантелеймона Сака (розстріляний гестапо у березні 1943 року), саме Іван Нагірний до травня виконував обов'язки крайового провідника. Після формування нового складу крайового проводу, він також увійшов до його складу. Серед підпільників, які в цей час тісно співпрацювали з «Чорним», згадаємо студентку Київського медичного університету Людмилу Фою. Вона активно працювала у референтурі пропаганди, збирала медикаменти для відділів УПА, виконувала функції зв'язкової з підпіллям та повстанськими відділами на Волині. Саме Людмила Фоя відіграє ключову роль

у знищенні представників легендарного проводу ОУН Центральноукраїнських земель, створеного НКГБ для ліквідації керівництва визвольного руху. Арешт «Чорного» советськими спецслужбами стане початком розробки широко розгалуженої агентурної справи, яка отримує назву «Рейдовики».

30 жовтня 1943 року народний комісар державної безпеки УССР Савченко у листі на ім'я керівників обласних управлінь НКГБ був змушений констатувати, що керівництво революційної ОУН змогло організувати роботу з охоплення мережею націоналістичних осередків усіх українських земель, включно з тими, що зазнали тотальної советизації у 1920-1930-х роках. Очевидно, що така ситуація вимагала оперативного втручання й скерування зусиль на боротьбу з українськими націоналістами із бандерівської ОУН.

На той час у столиці зусиллями місцевого УНКГБ вже було ліквідовано групу ОУН й заарештовано Костянтина Шумовського та Андрія Лук'яка, які за завданням окружного проводу займалися поширенням націоналістичної літератури. Ще одна мережа ОУН була викрита тоді оперативною групою обласного УНКГБ у районному центрі Баришівка й навколишніх селах. Підпілля тут було створене провідником Центральноукраїнських земель Пантелеймоном Сакком («Могилою») та «Богданом». Заарештовано тоді було Івана Макоду, Петра Кучера, Івана Волошина та Олександра Козюру (утримувач конспіративної квартири). Крім того, військами охорони тилу на Київщині були затримані двоє оунівців, бійці УПА Антон Скопок та Адам Потьомкин (можливо, псевда), які перейшли лінію советсько-німецького фронту з метою вербування добровольців до повстанської армії.

На початку 1944 року зазнали репресій й члени ОУН Ставищанського району, де було заарештовано 10 осіб, серед яких: завідуючий земельним відділом районної управи Кирило Ткаченко, заступник начальника районної поліції, пізніше – заступник старости районної управи Борис Ісаєвич. Обоє належали до організації, створеної керівником Білоцерківського окружного проводу Андрієм Івашком (у 1943 році загинув від німецької кулі).

Наприкінці 1943 року Іван Нагірний виїхав до Полтави з метою налагодження контактів з місцевим підпіллям ОУН. Повернувшись до Києва, 12 січня 1944 року з фальшивим паспортом на ім'я Івана Пригоренка він був заарештований співробітниками советських органів державної безпеки, які з грудня 1943 року реалізовували агентурну справу «Рейдовики». Крім нього було заарештовано ще 9 підпільників, які мали відношення до крайового проводу. В процесі подальшої розробки співробітники НКГБ зіштовхнулися з настільки розгалуженою мережею оунівського підпілля, що були змушені агентурну справу «Рейдовики» переоформити в міжрайонну агентурну розробку з охопленням 5-ти районів Київщини. По столиці ж, протягом грудня 1943 – червня 1945 років по агентурній справі було заарештовано 47 осіб, розроблялося ще 15. Паралельно з цим, по інших справах, виявлено та ліквідовано 13 груп й осередків, за якими заарештовано 68 оунівців.

Агентурним та слідчим шляхом співробітники НКГБ встановили, що у підпорядкуванні Київського обласного проводу ОУН перебували Білоцерківський та Васильківський окружні.

У підпорядкуванні Васильківського окружного проводу перебували осередки у власне Васильківському районі, а також у Фастівському й Обухівському районах. У цій же схемі наявний Бишівський районний осередок (село Бишів знаходиться у Макарівському районі). До складу окружного проводу, зокрема, входив Василь Кравченко («Довгий»), організатор і керівник повстанських відділів, які діяли на території округи.

Діяльність підпілля ОУН на території Білоцерківської округи охоплювала (окрім Білоцерківського) такі райо-

ни: Богуславський, Гребінківський (північно-західна частина Полтавської області), Узинський (1962 року приєднаний до Білоцерківського), Рокитнянський, Тарашанський, Ставищенський, Жашківський (північно-західна частина Черкаської області), Тетіївський, Володарський та Сквирський.

Окремо НКГБ виділяло в загальній структурі Київщини Уманський обласний провід ОУН-р. Ключовою фігурою з 1943 року тут був член

Осип Безпалько

крайового проводу **Осип Безпалько** («Остап»), перед тим – обласний провідник ОУН Кіровоградщини (1942-1943 роки). Саме Безпалько став одним з організаторів відділів УПА в оповитому легендами Холодному Яру.

Загалом же, підбиваючи дані про боротьбу з підпіллям ОУН на Київщині в рамках агентурної справи «Рейдовики» та інших, станом на середину червня 1945 року, співробітники Управління НКГБ по Київській області наводили наступні статистичні дані щодо виявлених та частково ліквідованих клітин націоналістичного підпілля:

- Крайовий провід – 1,
- Обласний провід (Уманський) – 1,
- Окружні проводи (Васильківський та Білоцерківський) – 2,
- Районні проводи – 25,

➡ Продовження на стор. 6,7

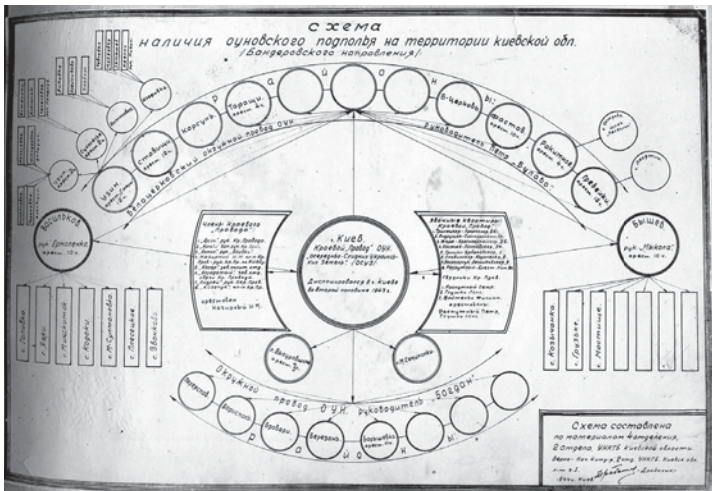

Схема осередків ОУН на Київщині

➔ Продовження з стор. 5

Групи в районних центрах – 9,

По ним виявлено членів ОУН – 610;

Ліквідовано організацій та груп ОУН – 44,

По ним заарештовано – 441,

Знаходяться у розробці – 110.

Не зважаючи на таку «плідну» діяльність советських органів державної безпеки, націоналістичне підпілля їм знищити в повній мірі не вдалося. Боротьба за незалежність тривала далі.

Ще однією досить серйозною розробкою советських спецслужб на Київщині стала агентурна справа «Затвор». Підставою для заведення справи стало вбивство 3 лютого 1946 року Олександри Туровської – голови сільської ради у Липовому Скитку Васильківського району. Слідчими діями було встановлено, що це було здійснено учасниками українського націоналістичного підпілля. В результаті, 9 осіб, яких підозрювали у вбивстві Туровської, після короткої та, за визначенням МГБ, енергійної агентурної розробки були заарештовані. Серед них уродженці села: Лаврентій Федорченко, 1904 р.н., який під час німецької окупації працював у сільській управі одночасно керуючи місцевим осередком ОУН, на час арешту візник заводу «Трансигнал»; колишній петлюрівець Кирило Оріховський, 1891 р.н., до війни – колгоспник, на час арешту секретар сільської ради. Серед них також був Іван Хмара, 1894 р.н., уродженець смт. Глеваха Васильківського району, до війни – агент з постачання, на час арешту – голова колгоспу. Під час обшуків у заарештованих було вилучено три обрізи й понад сто патронів.

На основі агентурних даних й матеріалів слідства, співробітники МГБ встановили, що наприкінці 1941 року у Липовому Скитку був створений осередок ОУН, який очолював Федорченко. Деякі учасники організації пізніше перебралися до Києва, зокрема й з метою уникнення репресій. Ті, що залишилися у селі – продовжували діяльність, спрямовану проти советської влади. Зокрема, голова колгоспу Хмара, за визначенням слідства, ввірене йому господарство «розвалив». У зв'язку із тим, що Туровська «систематично викривала шкідницьку діяльність» Хмари й інших, вони вирішили її вбити, а на посаду голови сільради «просунути» Федорченка.

По агентурні справі «Явка»

розроблялося підпілля ОУН у самій столиці. У квітні 1946 року чекістам вдалося виявити конспіративну квартиру керівника підпілля на Наддніпрянщині Василя Кука («Леміша»), яку утримувала Єфросинія Демінська. На момент виявлення співробітниками МГБ цієї квартири, вона й далі використовувалася оунівцями за призначенням, як пункт зв'язку між підпіллям Києва та Західної України.

У травні 1946 року, за спеціально розробленою МГБ легендою, до Демінської був направлений агент 2-го Управління МГБ УССР «Полтавка», у бесіді з якою, як із зв'язковою ОУН з Заходу, Демінська підтвердила наявні у МГБ дані про існування підпілля у столиці. Одночасно вона повідомила, що в ОУН перебуває з 1941 року і що квартира, де вона мешкала під час німецької окупації використовувалася Київським міським проводом для конспіративних зборів оунівців, друку націоналістичних листівок й літератури, зберігання зброї тощо.

Наприкінці 1941-го, у зв'язку з арештами гестапо українських націоналістів, Демінська виїхала до Рівненської області, де в діяльності була пов'язана із керівниками підпілля «Максимом Рубаном» (Миколою Лебідем), «Лемішем» (Василем Куком), командиром Південної групи УПА «Енеєм» (Петром Олійником) й іншими.

З метою перевірки та доповнення даних агента й активізації розробки, з паролем, отриманим «Полтавкою» від Демінської, в розробку було вдало введено ще одного агента 2-го Управління МГБ УССР «Волошко». Він повністю підтвердив інформацію попередниці, одночасно виявивши нові зв'язки Демінської по Києву.

Також співробітникам МГБ в ході розробки вдалося встановити особу зв'язкової «Леміша» «Лесі», якою виявилася Ірина Гейко з Берислава Херсонської області. До війни – студентка Дніпропетровського медичного інституту. За агентурними даними, станом на 1946 рік вона, нібито, проживала у Москві, де вчилася у медичному інституті.

Здійснюючи розробку керівників Крайового проводу ОУН Центральноукраїнських земель, 2-м Управлінням МГБ УССР були отримані агентурні дані, що керівник жіночої референтури проводу на псевдо «Рая» під час боїв за Київ у листопаді 1943 року виїхала на Західну Україну, звідки налагодила зв'язок із учасниками ОУН на Наддніпрянщині. Проведеними

Валентина Горбач-Горбаченко

комбінованими агентурно-оперативними заходами «Рая» була встановлена й 23 квітня заарештована. З'ясувалося, що цим псевдо користувалася **Валентина Горбач-Горбаченко** (вона ж Левкович і Божиківська Оксана Іванівна), 1918 р.н., уродженка Києва, випускниця Київського держуніверситету. На момент арешту легалізувалася, працювала вчителькою, проживала у Бережанах Тернопільської області. На допитах надала свідчення, що керувала жіночою мережею, а після виїзду із Києва працювала у редакції видання Проводу ОУН «Ідея і Чин», а потім дикторкою (українська та російська мова) радіостанції «Афродита». Валентина була засуджена на 10 років таборів, звільнилася 1956 р. Померла у Києві у 1999 р.

Одночасно була заарештована Анна Горбач-Горбаченко, 1894 р.н., уродженка Варшави, до арешту проживала у Києві. На допитах зізналася, що була утримувачем конспіративної квартири КП ОУН, якою користувалися провідники Дмитро МIRON («Орлик»), Пантелеймон Сак («Могила») та Іван Нагірний («Чорний»). Крім того, тут зберігалася література ОУН, друкарські засоби, гроші підпілля.

Співробітникам МГБ також вдалося встановити, що чоловік «Раї» — Роман Божиківський, 1918 р.н., уродженець с. Бабухів Рогатинського району Івано-Франківської області, випускник Львівської політехніки, активний учасник ОУН на псевдо «Остап», в підпільній діяльності близько пов'язаний із керівниками підпілля, зокрема Ярославом Старухом («Стягом»). Інженер радіостанції «Афродита». У 1946 р. він з Бережан приїжджав до Києва на зв'язок з місцевим підпіллям, передавав вказівки від Проводу. Роман легалізувався, працював інженером. Був заарештований 3 серпня 1946 року й засуджений на 10 років таборів. Як і дружина, звільнився 1956-го.

У червні 1947 року, в ре-

зультаті проведених агентурно-слідчих заходів співробітники Управління МГБ Київської області ліквідували осередок ОУН з 13 учасників, який діяв на території Васильківського району. Однією з ключових фігур тут був Григорій Фостенко, уродженець села Дзвінково Васильківського району, який на момент арешту проживав у селі Майків Гощанського району Рівненської області.

Фостенко восени 1946 році у Майкові встановив зв'язок із провідниками ОУН «Марком» (загинув під час операції МГБ проти підпілля у Васильківському районі) та Сидором Рябунцем («Грачем»). До кінця року усі троє вже прибули до Васильківського району для організації оонівського осередку. Організаційну роботу розпочали із Дзвінкового, де під будинком Фостенка було облаштовано криївку. Здійснювалася активна робота серед місцевої молоді, наслідком якої стало залучення до ОУН Лезебника, Завойського, Ярмоленка, Козюри, Чернишенка й інших.

Вже у грудні того ж року група (бойка) «Грача» здійснила кілька нападів на сільські крамниці кооперації сіл Леонівка, Соснівка й інших у Бишівському (Макарівському) районі Київської області. Зброєю для бойки привозив Фостенко, виконуючи функції зв'язкового з підпіллям у Гощанському районі. Крім того, він разом з «Грачем» їздив до Києва, де намагалися роздобути друкарську машинку для потреб підпілля.

В процесі допитів Фостенка співробітники МГБ отримали достатні дані для арешту Івана Сищука (він же Петро Менчук) та Катерини Кузьмук. Сищук, який до підпілля приєднався ще у 1943 році, забезпечував зв'язок з надрайонними провідниками ОУН по Острозькому та Гощанському районах Рівненської області («Грач», «Підкова» й інші). Утримувачка конспіративної квартири Кузьмук забезпечувала зв'язок між Сищуком та «Грачем» і «Марком».

Продовжуючи розшуки «Грача», слідчим МГБ вдалося встановити, що учасники бойки «Арсен» та Василь Бей перебувають на території Гощанського району. Для встановлення їх місцезнаходження туди по відомих МГБ каналах зв'язку ОУН був направлений секретний співробітник «Одарка», яка в селі Майків встановила зв'язок з «Грачем» та Беєм. У розмовах вони повідомили про намір повернутися на територію Васильківського району.

Повертаючись на територію свого «терену», «Одарка» отримала від підпільників кореспонденцію для довірених осіб. Також їй було запропоновано в скорому часі приїхати знову, але вже разом із сестрою Бея Катериною, яка проживала у селі Плесецьке Васильківського району. Відповідно, наприкінці вересня 1947 року «Одарку» знову направили до «Грача», долучивши «втемну» Катерину Бей. Під час зустрічі із підпільниками, остання повідомила, що усі листівки, які привозили кур'єри, були поширені у районі. Цієї інформації було достатньо для МГБ, співробітники якого готувалися до арешту Катерини Бей.

Що стосується подальшої долі провідника «Грача» – він загинув у бою з оперативною групою МГБ в районі села Дідова Гора Славутського району Хмельницької області у лютому 1950 року. Разом із ним тоді загинув Олексій Колавський («Петро»). Підсумовуючи інформацію про цей бій, МГБісти зазначали, що «Грач» у 1947 році створив й очолив бойвку ОУН у Васильківському районі. Неодноразово приїздив до Києва, де здійснював розвідку й займався створенням осередків ОУН. В МГБ зазначали, що їм вдалося вчасно реагувати на його діяльність та ліквідувати усі осередки непокори, створені за участі «Грача». Сам він діяв після цього у Острозькому районі Рівненської області та на території сучасних Славутського та Ізяславського районів Хмельницької області.

Наступний сюжет перегукується з діяльністю бойвки «Грача» хронологічно та географічно, зокрема щодо села Плесецьке. Отже, 28 травня 1947 року у Києві, на Галицькій площі й прилеглій до неї вулиці Дмитрівській працівниками МГБ було вилучено 13 листівок «За що бореться Українська повстанська армія» та «Українська молодь». Трохи пізніше аналогічні листівки були виявлені на Брест-Литовському шосе, в районі заводу «Більшовик», на станції Васильково й біля Плесецького.

Проведеним аналізом характеру й способу виготовлення листівок було встановлено, що ці листівки аналогічні до тих, які поширювалися у Рівненській та Львівській областях.

Співробітникам МГБ вдалося встановити, що листівки надходять від керівника районного техзвена Перемишлянщини Львівської області

➔ ОУН та УПА...стор. 7

ПОВСТАНСЬКИЙ КОМАНДИР «НЕДОБИТИЙ»:

18 січня – 110 років з дня народження Юліана Матвіїва («Недобитого», «Кріса», «Любомира»), командира куреня УПА «Перемога», референта Служби безпеки Коломийського окружного проводу ОУН, керівника Буковинського окружного проводу ОУН.

Юліан Матвіїв народився у селі Білявці (тепер належить до Бродівської територіальної громади Золочівського району Львівської області) в родині вчителів. Його батько воював на фронтах Першої світової в лавах Українських Січових Стрілців. Початкову освіту Юліан отримав у селі, потім були Бродівська державна гімназія та Люблінський університет (1932-1937 роки), отримав ступінь магістра права. Продовжив навчання на факультеті суспільно-політичних наук університету в Бельгії (1937-1939 роки). Під час навчання був членом Національного союзу українських студентів у Бельгії.

Ще під час навчання у Бродях Юліан Матвіїв долучився до ОУН, був активним у Пласті.

На початку Другої світової війни він нелегально повернувся до рідного села. У жовтні 1939-го одружився із уродженкою Стрийщини Любою Якубів. У грудні того ж року, через загрозу арешту, з дружиною нелегально перетнув кордон і оселився у м. Грубешів на Закерзонні. Працював адвокатом.

В липні 1940 року Юліан Матвіїв закінчив тиждень школу комендантів волосної

Командир Недобитий

поліції й з того часу до жовтня 1941-го був секретарем Грубешівської окружної команди української допоміжної поліції, виконуючим обов'язки коменданта окружної команди поліції в Грубешові. Паралельно із цим, входив до Грубешівського повітового проводу ОУН.

Далі, за дорученням підпілля, перебирається до міста Кути на Коломийщині, де працює комендантом волосної команди української допоміжної поліції до березня 1944-го. У ті часи він створював підпільну мережу ОУН, збирав розвідувальні дані про операції, які розробляло гестапо проти українських самостійників, попереджав про набори в «остарбайтери», магазинував зброю та боеприпаси тощо.

22 березня 1944-го Юліан Матвіїв ще з трьома поліцейськими перейшов до УПА. Організував та очолив сотню УПА ім. Богуна (березень-грудень 1944), пізніше – командир куреня УПА «Перемога» Тактичного відтинку 21 «Гуцульщина» у складі сотень «Підгірського», «Скуби», «Грома» (17.01.-10.1945).

У жовтні 1945 року був переведений в організаційну мережу ОУН. Закінчив тиждень курси Служби безпеки при референтурі СБ Карпатського крайового проводу ОУН у листопаді того ж року. У грудні 1945 – вересні 1947 років був референтом СБ і одночасно, у травні-вересні 1947, — керівником Косівського надрайонного проводу ОУН. Далі – референт СБ Коломийського окружного проводу ОУН (15.09.1947-05.1948).

За роки боротьби на Косівщині: старший булавний (1.01.1945), хорунжий (15.04.1945), поручник УПА (22.10.1946), Лицар Бронзового Хреста бойової заслуги УПА (1.02.1945).

У травні 1948 року Юліан Матвіїв переведений на Буковину для посилення місцевого підпілля в якості заступника керівника Василя Савчака («Сталія») (від 27

Юліан Матвіїв

травня 1948 до 1950-го). Одночасно був референтом Служби безпеки (від травня 1948 по осінь 1948) та референтом пропаганди (весна-осінь 1949-го) Буковинського окружного проводу ОУН. Після загибелі 20 жовтня 1950 року «Сталія» – очолив Буковинський окружний провід ОУН. Через дії зрадника Тучака-«Кірова» захоплений у полон агентурно-бойовою групою МГБ 27 травня 1952 року у лісі біля села Люча Косівського району. 20 січня 1953 року Військовою колегією Верховного суду ССР засуджений до розстрілу. Вирок виконано 8 квітня 1953 року у Києві в Лук'янівський тюрмі МГБ. Місце поховання невідоме.

Спогади повстанського командира «Недобитого» про бої з обома окупантами, на-

цистськими й советськими, були написані під час зимівлі у бункері й передані через підпільні зв'язки до осередку пропаганди, яким керував Марко Дяченко («Боеслав»). Таким чином, у підпільному часописі «Чорний Ліс» влітку 1948 року з'явилися обидві праці: «Бій з німцями під Лостуном» (відбувся 5 серпня 1944 року) та «Бій з більшовиками під Сеньківським біля села Гриневі» (відбувся у лютому 1945-го). Републіковані у четвертому тому багатотомного видання «Літопис УПА» в Торонто у 1979 році.

У 15-му томі «Літопису УПА», нової («київської») серії, опубліковані матеріали кримінальної справи Юліана Матвіїва («Недобитого»), яка зберігається у Галузевому державному архіві СБУ. Таким чином, кожен бажаючий може сам ознайомитися з віхами його біографії. Хоч, очевидно, крізь призму бачення советських спецслужб.

До відзначення 75-ї річниці створення УПА «Координаційна рада з вшанування пам'яті нагороджених Лицарів ОУН і УПА» вручила нагороду «Бронзовий хрест Бойової Заслуги» дочці Юліана Матвіїва («Недобитого») Оксані Кабин.

ОУН ТА УПА НА КИЇВЩИНІ (ДРУГА ПОЛОВИНА 1940-Х РОКІВ)

Закінчення з стор. 6

Мар'яна (Маркіяна) Панчука («Синього»). Для організації заходів з поширення листівок використовувалася Людмила Дашевська, уродженка Чернігова, яка 1945 року приїхала в село Лоні Перемишлянського району працювати медсестрою.

Для перевірки цієї інформації МДБ здійснила класичну операцію: проти Дашевської спрацювала агентурно-бойова група, яка захопила її та відвела до лісу, де допитала під виглядом СБ ОУН. Під час «допиту» Дашевська підтвердила усю інформацію, яка цікавила МГБістів.

Після цього Дашевську відправили до Києва, де ретельно допитали. Вона підтвердила свою участь у розсилці націоналістичних матеріалів, яку здійснювала за завданням «Синього». Крім того, надала

інформацію про свою подругу Галину Калганову, яка проживала у столиці по вулиці Дмитрівській. Її розшукали та таємно доставили до УМГБ. На допиті Калганова повідомила, що на початку травня до неї на квартиру прибув невідомий з рекомендаційним листом від Дашевської з проханням надати місце для ночівлі. Наприкінці травня прибув ще один оунівець – «Сергій», який і надав листівки для поширення.

Всі ці заходи підпілля бралися «на олівець», боротьба проти осередків ОУН на Наддніпрянщині та їх зв'язкових ліній із керівними ланками на Західній Україні тривала далі.

Юрій Щур, кандидат історичних наук, керівник науково-дослідницького проєкту "Повернута спадщина"

ПУТІН ПРИГРОЗИВ «НЕПОПРАВНИМ УДАРОМ» ДЛЯ УКРАЇНИ

Формула миру, яку просуває Україна – це неприйнятні вимоги для мирного діалогу, вважає господар кремля.

Державність України може зазнати "непоправного удару", якщо війна буде тривати. Таку заяву зробив президент країни-агресора росія владімір путін на зустрічі з регіональними чиновниками у вівторок, 16 січня.

За його версією, зараз ініціатива на фронті "повністю знаходиться в руках російських збройних сил".

путін вважає, що ситуація розвивається у такому руслі, що "українській державності може бути завдано непоправного, дуже серйозного удару". І відповідальність за можливість таких наслідків він поклав на українську владу, бо вона відмовилась від переговорів з росією.

"Але нагадаю, в Стамбулі про все домовились... Ми ж домовились про все. Більше того, керівник переговорної групи зі сторони України поставив навіть під цим свій підпис. Підпис стоїть, в нас документ он лежить. Нам тільки говорили: треба знак якийсь подати, що росія дійсно має намір піти на рішення цих питань мирним шля-

хом, треба війська відвести від Києва, відвели. Через день вони викинули на смітник всі домовленості", – поскаржився путін.

Він знову почав звинувачувати колишнього прем'єр-міністра Великої Британії Бориса Джонсона у тому, що він, начебто, відмовив українців від домовленостей з росією.

"Ну, придурки, ні?! І прямо говорить: якби ми пішли на це, вже все давно би закінчилось півтора року назад", – заявив господар кремля.

путін вважає, що Формула миру, яку просуває Україна – це неприйнятні вимоги для мирного діалогу.

"Що стосується цього переговорного процесу – спроба спонукати нас відмовитися від тих завоювань, які ми реалізували за останні півтора року. Але це неможливо, всі розуміють, що це неможливо", – резюмував він.

Константин Катишев, «Кореспондент»

У суботу, 28 жовтня 2023 року ЛУКЖК Торонтської Епархії провела свої Епархіальні Загальні наради в Торнґіл, в Українській Католицькій Церкві Святого Володимира.

Наради були дуже успішними. Участь взяло понад 50 членкинь. Програму розпочато Молебнем, який відслужив парох Всеч. отець Остап Чорній. Наша духовна дорадниця сестра Ореста Сворака, СНДМ, у супроводі сестри Джанет, СНДМ, настоятельки Торонто, провела натхненну презентацію. Після вітального слова голови Епархіальної Управи Марії Марч ми прослухали інформативні презентації українською та англійською мовами від відділів нашої Епархії То-

ронта і околиці, про їхні творчі та значні досягнення протягом останнього року. Вони також поділилися їхніми ідеями щодо збору коштів та тим, як вони працюють, щоб підтримати новоприбулих з України.

Перша заступниця голови Леся Шимко виступила з презентацією, щоб підкреслити значну участь ЛУКЖК у ширшій українській громаді, а з доповідями виступили Ганна Сохань та Ірена Ньютон, делегати, які нещодавно були на нарадах Світового Конгресу СФУЖО в Польщі. Були висловлені роздуми про нещодавній успішний відпуст на Горі Марії в Анкастері, де взяли участь жінки з різних парафій Торонта і околиць у вересні 22-

24. Реколекції провадив Всеч. о. Іван Дирів.

Епархіальна Управа дякує всім, хто взяв участь у Нарадах, тим, хто готував та робив презентації, а також усім, хто брав участь у плануванні, підготовці та гостинності цього заходу. Найголовніше, що Наради дали нагоду зустрітися і познайомитися з членами інших відділів.

Ми вже починаємо планувати 33-й Епархіальний З'їзд на 2024 рік. Замовлений бенкетний зал «Тризуб» в УНО на суботу, 19 жовтня 2024 року.

Щастя нам, Боже!

Дженис Тяжка,
голова Програмового
Комітету Загальних Нарад

ГОЛОВУ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ В ЛОНДОНІ ВІДЗНАЧЕНО НАГОРОДОЮ КОРОЛЯ ЧАРЛЬЗА III

Голову Лондонського відділу Союзу Українців у Британії та члена Крайової Управи Спільки Української Молоді Володимира Павлюка відзначено нагородою Його Величності Короля Чарльза III – «Member of the Order of the British Empire» (Член Ордону Британської Імперії) – за особливі заслуги перед українською громадою.

Про це у «Фейсбуці» повідомило Посольство України у Сполученому Королівстві.

Дипломатичне представництво привітало Володимира Павлюка з такою високою нагородою та висловило подяку за багаторічну самовіддану працю та вагомі особисті зусилля, спрямовані на зміцнення українсько-британських відносин, підтримку суверенітету і територіальної цілісності нашої держави, а також конструктивну роботу з розвитку української спільноти у Великій Британії.

Посольство побажало Голові Лондонського відділу Союзу Українців незламного духу, міцного здоров'я та подальших успіхів.

Фото: Укрінформ

ГЕНЕРАЛ БРІДЛАВ: «ЗАХІД НЕ ДАЄ УКРАЇНІ НЕОБХІДНЕ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ НАД ПУТІНИМ»

Верховний головнокомандувач Об'єднаних Збройних Сил НАТО в Європі у 2013-2016 роках, американський генерал Філіп Брідлав виступив з критикою обсягів та характеру західної військової допомоги Україні

Його коментар наводить "Newsweek".

"Маневрена війна починається з переваги в повітрі", — наголосив, зокрема, Брідлав.

"Ми не дали Україні того, що їй потрібно для встановлення переваги в повітрі", — заявив

генерал.

Він також зазначив, що хоча Україна була забезпечена деякою зброєю малої дальності, американські системи АТАСМС були старішими варіантами з касетними боеголовками, менш потужними, ніж сучасні версії.

"Ми не даємо їм (українцям — ред.) те, що їм потрібно для перемоги. Радше, ми даємо їм достатньо, щоб залишатися на полі бою", — вважає Брідлав.

Далі, на його думку, можливими є два варіанти розвитку подій.

"Якщо Захід покине Україну, вона буде відважно боротися, але загинуть ще десятки тисяч українців, і врешті-решт росія підпорядкує всю Україну, яка знову стане васалом росії", — сказав Філіп Брідлав.

"Якщо Захід вирішить дати Україні те, що їй потрібно для перемоги, Україна виграє цю війну", — додав генерал.

Тож наразі, як стверджує Брідлав, відповідальність за подальшу долю України лежить на Республіканській партії США.

"Питання до керівництва республіканців у Палаті представників полягає в тому, чи хочуть вони, щоб їх звинуватили в тому, що росія виграла війну? Вони повинні відповісти на це запитання зараз", — підсумував Філіп Брідлав.

Фото: «Главком» «NEWSUA»

ГОЛОВА ЄЦБ: «ПОВЕРНЕННЯ ТРАМПА Є ЗАГОРОЗОЮ ДЛЯ ЄС»

Потенційна перемога Дональда Трампа на президентських виборах у Сполучених Штатах Америки становить очевидну загрозу для Європи.

Про це заявила голова Європейського центрального банку (ЄЦБ) Крістін Лагард в інтерв'ю телеканалу "France 2".

Лагард згадала про діяльність Дональда Трампа на посаді президента США в період 2017-2021 років.

"Просто подивіться на торговельні тарифи, на ставлення до НАТО і боротьбу зі зміною клімату. Якби тільки в цих трьох сферах у минулому американські інтереси не узгоджувалися з європейськими", — сказала голова ЄЦБ.

Вона додала, що не вважає переобрання Трампа залишить Європу самотньою у своїй підтримці України, оскільки є низка членів Конгресу США, які глибоко ворожі до жорстокої війни, яку розв'язала росія, і які продовжуватимуть фінансувати та підтримувати Київ.

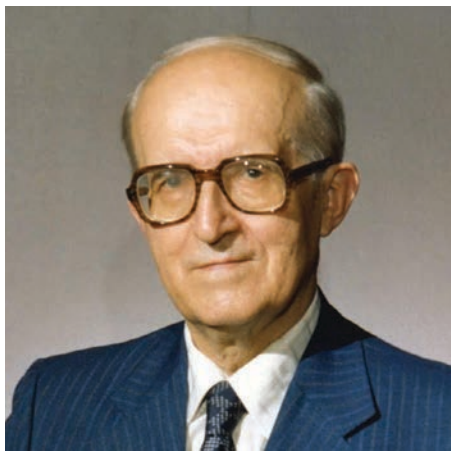
Фото: Wikiedia «NEWSUA»

ІДЕОЛОГ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИЗВОЛЕННЯ

В інших історичних умовах він міг принести своїй нації славу світового філософа, не меншу, ніж у Канта. Однак доля та історичні обставини примусили його взяти на себе обов'язок праці в царині національного визволення. І він вправся зі своїм, добровільно взятим на себе обов'язком сповна, використавши усі дані Богом таланти там, де інші, можливо, були б і безсилим. Та все ж, до кінця свого життя він залишався філософом, за способом думання і способом викладення своїх думок. Можливо, саме тому для багатьох він досі є не дуже зрозумілим і не дуже оціненим. Це все — про Ярослава Стецька, 100-річчя від народження якого відзначаємо 19 січня.

Дослідження його життєпису переважно похапцем пробігають період до 30 червня 1941 року і зосереджуються на періоді проголошення Акта відновлення Держави та діяльності в еміграції. Однак саме в студентський період сформувався той авторитет Ярослава Стецька в середовищі ОУН, завдяки якому він став другою особою в Організації після 2-го Збору та головою Державного Правління. Не на порожньому місці, а тому, що саме Ярославу Стецькові ОУН завдячує вибором принципів внутрішньої взаємодії, морального кодексу і способу співдії з рештою суспільства. Документи свідчать, що після проголошення створення ОУН у цьому середовищі тривала дискусія про принципи діяльності Організації. Відголоском цієї дискусії є поява в “Літературно-Науковому Віснику” у лютому 1933 року статті Дмитра Донцова “Партія чи Орден”. Відповідь Ярослава Стецька “Мої думки на маргінесі дискусії про Орден” в “Студентському віснику” цікава не лише ствердженням тих принципів, на яких базувалась ОУН. Якщо уважно прочитати Стецька, то помітимо те, що пізніше називали “бандерівською політикою доконаних фактів”. Автор делікатно, але рішуче пояснює: поки ви дискутуєте, ми вже збудували свій орден, і принципи його такі та такі.

Принципи, сформульовані Стецьком, стали основою для функціонування ОУН. Правильність вибору

Ярослав Стецько

підтверджена історією. Навряд чи УПА воювала б до кінця 50-х років, якби в основу побудови ОУН було покладене сучасне майданарбайтерство. Сумнівно, що члени ОУН, вийшовши з радянських концтаборів, у 60-ті видавали б підпільні журнали під гаслом “Свобода народам! – Свобода людині!”, якби основним принципом діяльності ОУН був партійний принцип впливу на владу, шляхом посідання місць у владі. Ірраціональний ідеалізм, місійність життя члена визвольного ордену — це велика потуга, яка в стані протиставитися загрози смерті і змінити суспільство навколо її носія. Не кожна людина здатна взяти на себе цю місію, каже Стецько — але для діяльності визвольного ордену потрібна не кількість, а якість.

Радянська пропаганда намагалася зробити з Ярослава Стецька ідеолога-різуна. Час від часу ці нароби КГБ з'являються й зараз в джерелах інформації. Однак автентичний Стецько в програмній праці “За творців нової дійсності” викреслює інший образ людини, яка підходить для його моделі ордену ОУН: “Національний борець прагне не смерті людини, а перемоги національної ідеї. Він усуває не людину, а персоніфікацію чужого панування над його нацією. Не тужить він за „щастям ножа й крові”, а за щастям перемоги ідеї”. В іншому місці цієї праці Ярослав Стецько вказує на безглуздість помсти заради помсти, стверджуючи, що перемога є найефективнішою помстою поневолювачеві.

Потреби практики визвольної боротьби не пустили Ярослава Стецька у теоретичний світ філософії — він був потрібен, як практик, спочатку — Коновальцеві, як співорганізатор 2-го (Римського) Збору ОУН, потім — як голова Уряду відновленої Української Держави. Однак далі історичні обставини вимагали від Ярослава Стецька іншого: підтвердження ідеологічних засад, написаних ним для загалу Організації Українських Націоналістів, його власною поведінкою в німецькому концтаборі. Звичайно, тиск, який чинився гітлерівцями на Бандеру, був неспівмірно більшим, жорстока смерть Олександра і Василя Бандер в Освенцимі є яскравим прикладом рафінованого гітлерівського шантажу, однак не слід думати, що нацистам не підійшло б зречення від державності голови українського уряду. Ще й як би підійшло — для геббельсівської пропаганди це був би справжній подарунок, як, до речі, й для радянської. Однак Стецько також не здався, і сьогодні ми маємо Акт відновлення Української Держави, як символ боротьби України проти нацизму.

Післявоєнне життя Ярослава Стецька в еміграції пов'язане з діяльністю ОУН та АБН. Його ідею міжнародного фронту поневолених Москвою народів, сформульовану на конференції бандерівців у 1940 році, у воєнні роки ОУН реалізовувала без нього. Поки він сидів у концтаборі, в УПА з'явилися національні формування. Однак ідея саме його, про це свідчить виступ Я. Стецька на судовому процесі проти ОУН у Львові в 1936 році: „...я висунув у своїй діяльності тезу, що Україна повинна стати ідейним, моральним і культурним центром, докруги якого повинні зосереджуватись змагання і інших поневолених народів, що Україна має бути їх ідейним й моральним провідником у їхніх визвольних змаганнях...”. В ОУН було залізне правило: твоя ідея — ти й реалізуй. Тому, коли після війни постало питання координування діяльності еміграційних самотійницьких організацій різних народів — Ярослав Стецько бере на себе цю ділянку роботи.

Його авторитет в ОУН високий: у 1945 р. Крайова Конференція ОУН обирає Я. Стецька членом Бюро Проводу ОУН — разом з С. Бандерою та Р. Шухевичем. Але про повернення в Україну не йдеться: війна створила велику політичну діаспору, яку необхідно організувати і спрямувати на боротьбу за міжнародне визнання права українців на незалежність. І ще й співпраця з іншими поневоленими народами: 16 квітня 1946 року за його активної участі створено Антибільшовицький Блок Народів — і від початку та до самої смерті Ярослава Стецько був Президентом Блоку. Він шукає союзників в усьому світі, і знаходить: підписує угоду з тайванським антикомуністичним урядом про створення в Тайпєї місії АБН, стає ініціатором створення Європейської Ради Свободи в липні 1967 року. На Світовій Антикомуністичній Конференції у Тайпєї (15-30.09 1967 р.) він став одним з ініціаторів створення Світової Антикомуністичної Ліги (ВАКЛІ), на форумах якої прагнув, щоб ліга мала не лише антикомуністичне, але й виразне антиімперське обличчя.

Після уступлення з посади Степана Ленкавського Ярослава Стецька обирають в 1968 році Головою ОУН-бандерівців. Це був вибір, якого уникнути було неможливо, рівних йому авторитетів в ОУН не було. І це було дуже логічне обрання: головою стала людина, за ідеологічними лекалами якої творилась сама Організація, яка поклала багато організаційної праці, щоб ОУН стала такою, а не іншою. Він трохи не дожив до Незалежності України, за яку боровся усе життя. Не побачив, як згідно з ідеями АБН, розпадається радянський союз. Але доживши до Чорнобильської катастрофи, сказав, що це буде останній цвях у труну срср. При своїх талантах він багато чого міг зробити такого, що прославило би його як одного з найвидатніших мислителів епохи — але вибрав собі місію життя заради Незалежності України. Хоч він і не любив слова “пожертва”, але ця його жертва усього життя була зовсім не марною.

Ярослав Сватко
«Український Погляд»

Музей генерал-хорунжого УПА Романа Шухевича у Львові, який знищили російські «Шахеди», — це колишній підпільний штаб ОУН, де Шухевич переховувався останні роки свого життя і де був убитий радянськими кадебістами у 1950 році.

Очевидці російського обстрілу 1 січня 2024 року кажуть: «Шахеди» били прицільно по музею, для того, щоб його знищити. Саме тому, переконаний Петро Порошенко, який оглянув зруйновану будівлю, музей необхідно відновити. Це стане символом незнищенності українського духу і нашої майбутньої перемоги.

Фонд Порошенка взявся профінансувати відбудову музею, відповідний гарантійний лист на 4 млн. грн. вже передали керівництву установи. Порошенко повідомив, що 100 тисяч гривень також виділили на створення віртуального туру.

МАЄМО ЗБЕРЕГТИ КОЖНУ ЦЕГЛИНКУ

Порошенко закликав громаду Львова спільно відновити музей Шухевича

Перед поїздкою до Львова Петро Порошенко надіслав запрошення до обговорення проєкту відновлення музею представникам військово-цивільної адміністрації, міської та обласної ради, експертам, історикам, представникам громади. Місцева влада «відреагувала» — саме в цей день прислала до музею комунальників з бульдозером, який ледь не знищив уцілілі реліквії.

Співробітники музею показують серед руїн старі сходи, які вели до криївки Шухевича і на яких у березні 1950 року його розстріляли. Як розповіла дружина Юрія Шухевича Леся, генерал не має могили, є лише місце, де його вбили.

«Це меморіальна частина музею

— тут Роман Шухевич ходив, з того колодязя пив воду, тут жив, переховувався два роки — з весни 1948 року по день загибелі 5 березня 1950 року. Я вважаю, що тут потрібно його відновити», — вважає працівниця музею.

«Ми не можемо, по-перше, чекати поки війна закінчиться — це треба робити вже і зараз», — переконаний Порошенко.

«В той же час ми не маємо права витрачати жодної копійки бюджетних грошей на цей процес. Тому маємо залишки бюджетних коштів — купуйте FPV дрони, купуйте Мавіки, бо на фронті наші хлопці сидять без них. Ми, до речі, післязавтра теж повеземо FPV дрони на Схід»,

— говорить Порошенко.

П'ятий Президент звернувся до міської ради Львова із проханням якнайшвидше ухвалити рішення щодо проєкту відновлення: «можете не писати про Порошенка, пишть про себе, але вшануймо місце загибелі легендарного головнокомандувача Шухевича. Бо зараз важлива єдність, зокрема, навколо нашої культури та історії, навколо Бандери та Шухевича».

«Ми маємо зберегти кожну цеглину, кожну сходинку, ми відновимо музей, ми все реставруємо. Тут не буде палаців, тут буде місце, де генерал жив, місце, де генерала вбили НКВДисти і орки, де вони зараз поцілили для того, щоб поранити українську душу. Ми цього не дозволимо», — говорить Порошенко.

«Європейська солідарність»

ЗНАНИЙ І НЕЗНАНИЙ МАЕСТРО КОШИЦЬ

Закінчення з числа №2

Галина Кравчук

У ЧАС ПОДОРОЖІ ПІВДЕННОЮ АМЕРИКОЮ...

Подорожуючи з концертами країнами Південної Америки, ще до приїзду до Канади, Олександр Кошиць отримав несподіваного, датованого 28 березня 1923 року листа від сина Дмитра (Діми) із Московської губернії. Машинописна копія цього листа й двох інших знаходяться в архівах Осередку Української Культури й Освіти (184 Alexander Ave., Winnipeg, Manitoba), де й зберігаються архіви та особисті речі Олександра Кошиця.

Із листа Кошиць дізнається про смерть своєї першої дружини Варвари Попової, яка трагічно загинула 11 травня 1919 року. Дмитрові тоді було 17 років. Мати приховувала від сина ім'я його рідного батька. Він виховувався як Іванов (прізвище вітчима), від якого після смерті матері дізнався, що він не є його сином. Ця приголомшуюча новина надзвичайно вразила юнака.

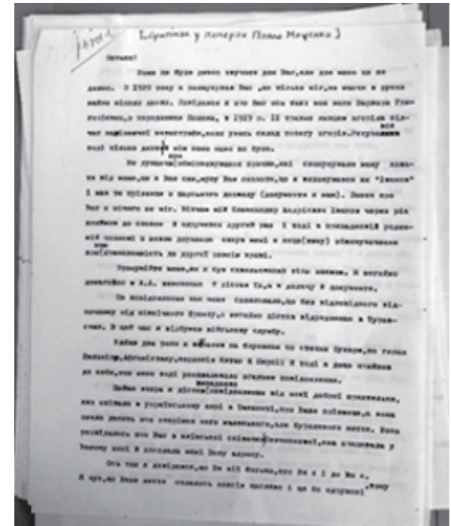
Від приятелів матері він знає, що з батьком вони подібні виглядом і вразливістю. Він добрий гуморист, малоє карикатури й портрети; не закінчив школу, ...добровільно вступив на військову службу, закінчив курси командного складу червоної армії. Був на північному фронті, після чого отримав відрадження в Туркестан. Під враженням останніх родинних подій майже два роки провів «по степах Бухари, по горах Пальміру, Афганістану, кордонів Китаю і Персії й тоді дещо прийшов до себе». Після цього вирішив піти на навчання до авіаційної школи.

Він дуже хоче бачити батька, просить писати і надіслати фотознімок. Свій же фотознімок він не може вислати, тому що коштів з його «во-яцького утримання» на це не стане. Він живе надією, що «...майбуття покаже як дуже ми рідні духово й кровно» і запевняє Кошиця: «...моя до Вас любов велика і я чекаю від Вас великого листа». Просить відписати на подану ним адресу авіаційної школи на ім'я Дмитра Олександровича Кошиць-Іванова (пізніше змінив прізвище на Кошиць).

Важко уявити душевний стан Олександра Кошиця після прочитаного листа... В його пам'яті промайнула згадка про нещасливе одруження... Заятрилася й досі відкрита душевна рана при згадці про легковажну поведінку жінки, яку колись любив, про розлуку із сином, якому з провини матері не зміг бути батьком. Напевно перший раз у своєму житті він не знаходив слів, щоби відповісти на цей лист.

Не отримавши відповіді, Дмитро пише другий лист. В ньому ще раз, але докладніше, описує обставини загибелі матері та пише, що від вітчима, який через рік одружився вдруге, дізнався, що мати хотіла розповісти йому про рідного батька, коли йому виповниться 21 рік. Дмитро також надсилає батькові копії документів, отриманих понад 2 роки тому. До відомостей про себе додає, що після смерті матері його влаш-

тували на роботу. Перебуваючи в «Туркестані, дістав жорстоку малярію, яку й тепер... лікує». Просить писати, вислати фото й обіцяє бути «щирим свідомим і люблячим сином». Також висилає свій автопортрет.

Машиністна копія першої сторінки листа Дмитра Кошиця з позначкою: «Копія. Оригінал у паперах Павла Маценка» (з архівів Осередку).

Отримавши цього листа (хор у цей час перебував в Аргентині), 18 липня 1923 року Кошиць залишив у щоденнику запис, сповнений роздвоєного почуття – приємної надії та неспокійного побоювання: «Знову одержав лист від Діми ... Якесь неприємне враження, не дивлячись на щирість тону... Побачу, що з цього вийде. А буде щось важливе в моєму житті. А що то буде, коли він буде двійником покійної В. Гр.?».

Третій лист від Дмитра, датований 23 жовтня 1923 року, надійшов із москви. У ньому він повідомляє батька, що отримав його лист (на прізвище Іванов) і фотознімок, який з великою радістю показував всім своїм приятелям.

Дмитро жаліється на своє здоров'я (хворіє на туберкульоз, а до авіаційної школи поступив, перехитривши медичну комісію; блідий вигляд обличчя пояснювався малярією) і просить «150 доларів місячної допомоги, хоч на півроку». Також пише про любов до української мови, української пісні і знову: «Поможи, дай мені друге життя».

Забігаючи вперед, необхідно відмітити, що в архівах Осередку, в одній папці з цими листами, є машинописна копія однієї із сторінок листа від 7 січня 1933 року на ім'я Олександра Кошиця від Івана Масиченка. До речі, перед від'їздом до Америки, Кошиць хотів спровадити з Києва декілька добрих співаків, серед яких був Іван Масиченко. Але з різних причин вони так і не приїхали. У Масиченка зберігався фотоальбом Кошиця, і він пересилав йому родинні та інші фотознімки, більшість з яких поміщені у книгах спогадів Олександра Кошиця «Спогади» та «З піснею через світ». Давні приятелі листувалися, ділилися невеликими новинами із свого тодішнього життя, життя родин та інше. Кошиць по змозі, бо довгий час «перебував у стані безробітного», допомагав його сім'ї матеріально...

Із листа Івана Масиченка, датованого 7 січня 1933 року:

«Завітав до мене несподіваний гість Дмитро Кошиць. Він перелітав через Київ і зайшов, щоб розпитати про батька. “Складно говорить... Робить вражіння щирого юнака”. Розповідав про своє життя, свою долю... “Одружений, має доньку п'яти років... Він здався інтересним чоловіком”.

Просив дуже дати твою адресу: я не зміг, “бо це був той період нашого з тобою листування, коли ти виїхав з Чехословачії, і я ... чекав на твою нову адресу”. Домовилися зустрітися наступного дня, якщо буде несприятлива для польоту погода»...

Масиченко розповідає, що наступного дня Дмитро вилетів з Києва, а з недавно отриманого від нього листа дізнався про аварію біля Харкова, про що також було повідомлено і в газеті. Він отримав лише легке поранення і пише, що скоро буде мати відрадження до Києва і зайде до нього, і тоді, «коли вже мені не щастить ‘поднять бокал’... з батьком, то я його принаймні з сином підніму... Дмитро робить вражіння трохи сентиментального, що мені подобається в ньому. Лист його дуже милий. У нас зав'язується дружба. Отаке-то, Саша». Масиченко також повідомляє, що він обіцяв вислати йому і батькові родинний фотознімок.

Писані від руки, оригінальні листи до Кошиця від Івана Масиченка також зберігаються в Осередку. Наприкінці 1933 року він пише (О. Кошиць отримав цей лист 9 січня 1934 року), що в журналі «Огонек» була опублікована стаття Дмитра Кошиця про його переліт на планері містами країни довжиною 5 тисяч 500 кілометрів (це був якраз той період, коли Дмитро несподівано навідався до Масиченка). Сторінку із статтею та портретом Дмитра Іван Масиченко переслав Кошицеві до Нью-Йорку.

Важко, майже неможливо уявити собі душевний стан Олександра Кошиця, якому судилося доживати віку на чужині, після отримання цієї статті з портретом сина. Сина, змушеного жити, служити у війську і працювати на благо більшовицької системи, «советчини», як її називає Кошиць, яка «...убила (його) сучасне, а зла доля ограбила (його) з ... минулого».

Інформацію про подальше листування О. Кошиця із сином, який отримав від Масиченка батькову нову адресу, знайти не вдалося.

ДМИТРО ОЛЕКСАНДРОВИЧ КОШИЦЬ

Зацікавившись особистістю сина Олександра Кошиця, я дізналася, що в Україні існує музей Олександра Кошиця, в якому серед експонатів є портрет Дмитра Кошиця. Музей знаходиться у приміщенні спеціалізованої школи №296 міста Києва. Звернувшись до адміністрації школи з проханням надіслати фотознімок цього портрета, 2 жовтня 2023 року мені надійшла задовільна відповідь та повідомлення, що цей портрет було передано музеєві 5 лютого 2015 року родичем видатного диригента – Юрієм Олександровичем Кошицем.

Портрет Дмитра Кошиця (музей О. А. Кошиця спеціалізованої загальноосвітньої школи I-III ступенів №296 з поглибленим вивченням іноземної мови) та автопортрет Дмитра Кошиця, пересланий батькові з листом у 1923 році (з архівів Осередку).

Внаслідок подальшої пошукової роботи переді мною постала наділена чималим кругом інтересів особистість Дмитра Олександровича Кошиця, факти його короткого, насиченого подіями й знайомствами життя. В одній з інтернетних сторінок, доступних за посиланням: Кошиць Дмитро Олександрович – російська авіація: <http://aviary.pf/aviamuseum/aviatory/letchiki/sss-3/sss-2/k/koshits-dmitrij-aleksandrovich/>, поміщено фотознімок пілота-випробувача Дмитра Кошиця, та факти його життя, вже відомі читачеві з його ж листів до батька та з листування І. Масиченка і О. Кошиця.

У вказаному вище джерелі знаходимо наступні відомості про Дмитра Кошиця: Військовий льотчик, планерист, випробувач автожирів (подібний до вертольота вентокрилий літальний апарат), підполковник.

Народився 6 лютого 1902 року в селі Мала Гребля Київської губернії, дитячі та юнацькі роки провів у Санкт-Петербурзі. У 1919 році добровільно вступив до червоної армії, після чого навчався в Єгор'євській авіаційній школі військових льотчиків (з іншого джерела відомо, що О. Кошиць на адресу цієї школи на прізвище Дмитра Іванова переслав 250 доларів) та вищій авіаційній школі.

Встановив 4 всесоюзні рекорди в польотах на планерах. В 1932 році на авіації Г-8 здійснив великий кільцевий переліт двадцятьма містами країни довжиною 5,200 кілометрів.

З метою вивчення впливу на організм пілота тривалого перебування у повітрі, брав участь в експериментальних польотах на великі віддалі.

Одночасно в 1936-1938 роках був командиром окремого авіаційного загону Науково-дослідного аерографічного інституту. Займався проблемами фотографування з повітря.

Від лютого 1938 до жовтня 1941 року – льотчик-випробувач авіаційного заводу №156 (м. москва)... Випробовував серійні автожари.

Брав участь в радянсько-фінляндській війні та Другій світовій (великій вітчизняній) війнах...

Від січня до червня 1942 року викладав у Військово-авіаційній школі стрільців-бомбардувальників, ...пілот-інструктор з техніки пілотування та буксирування планерів на полігоні повітряно-десантних військ, льотчик-інспектор повітряно-десантних військ.

RUSSIANS ARE BANNED FROM SPORTS. UKRAINIAN ATHLETES ARE ENFORCING IT.

Athletes including 1994 Olympic figure skating champion Oksana Baiul have fought sports officials to an uneasy compromise—one ice show at a time

Louise Radnofsky
January 1, 2024
The Wall Street Journal

When a rink in northern Virginia planned an ice show featuring Russian ice dancers last summer, it skated into a formidable opponent: Oksana Baiul. The 1994 Olympic champion found out that the show's billed main attraction were Diana Davis and Gleb Smolkin—she the daughter of the notorious Russian skating coach Eteri Tutberidze—and thought their appearance would undermine the ban on Russians competing imposed after the invasion of Ukraine. So she leapt into action, texting an official at U.S. Figure Skating and asking pointed questions.

The incident was a sign of the lengths to which Ukrainian athletes have been willing to go to enforce sports sanctions against Russia and its ally Belarus—one ice show and coaching clinic at a time—and how Ukraine's current and former competitors have embodied the mentality of a country fighting for its survival.

The campaign they have waged also helps to explain the uneasy compromise the International Olympic Committee confirmed in December for 2024's Olympic Games in Paris: most Russian athletes will be barred and only screened individual competitors who have shown no public support for the war will be allowed, from sports whose international federations are willing to let them in.

It's a solution that satisfies practically nobody except the Olympic leaders who said it would be discriminatory to lock out athletes solely on the basis of their passport. Russian officials are livid at the restrictions, while Ukrainians have threatened to boycott over any Russian presence. At the same time, the 2024 plan is tougher action than the IOC has ever taken against Russia before, including when it allowed Russian athletes into the last three Olympics under a pseudonym in response to an epic doping scandal.

Working from her phone at home in Shreveport, La., the skater now known as Oksana Baiul-Farina is easily the most recognizable sports figure in the Ukrainian operation, in which athletes have scoured the Internet for potential violations of individual sports federations' Russian bans, and amassed evidence of Russian star athletes' backing for the conflict.

Now 46 and a longtime U.S. resident, with an American husband and an 8-year-old daughter, the skater best known for edging out Nancy Kerrigan at the 1994 Olympics is also like almost any other Ukrainian abroad. Baiul-Farina says she watched the invasion of her homeland from her kitchen, shaking

1994 Olympic gold medalist Oksana Baiul-Farina addressed a crowd during a rally in 2022. BRETT FORREST/SOPA IMAGES/ZUMA PRESS

in horror, and feeling powerless to help. Then she found her answer, in keeping Russian athletes out of global sports, particularly once the IOC seemed inclined to let them back.

"I am the first Olympic champion for the country of Ukraine," said Baiul-Farina. "I said, no, no, no, here I can help. I'm not going to keep it quiet, this is my area."

When IOC President Thomas Bach indicated he wanted at least some Russian and Belarusian athletes at the 2024 Olympics in Paris, competing as "neutral athletes" without national insignia, because global sports couldn't survive "full politicization," Ukrainian sports stars responded by shooting videos speaking directly to him.

There was boxer Wladimir Klitschko in front of a bombed-out building—and Baiul, wearing a yellow-and-blue Ukrainian Olympic tracksuit from 1994, which she said was far too big for her to wear back then. "We Ukrainians did not start it. This is why we don't want for neutral athletes, athletes from Russia to participate in [the] 2024 Olympic Games. Help us," she urged in Russian, accompanied by English subtitles. She has put back the tracksuit back on for television interviews since.

Then came the skating show at the Ion International Training Center—which went ahead without the ice dancers Davis and Smolkin. The rink's chief executive Mitra Setayesh says that nobody at U.S. Figure Skating told her to pull them. Smolkin said they didn't perform because they wanted to focus on preparing for getting back to competition—soon after, they left the Russian team to get around the competitive ban, and made their debut

representing Georgia instead. "We wanted to compete internationally," said Smolkin, "and when we finally realized we aren't going to be allowed to, we started to see what our options could be. Since Diana is Georgian, we've made a decision."

In the 22 months since the war began, the tension around Russian participation has played out in sport after sport. In skating alone there has been a multitude of incidents. When the Ukrainian skater Viktor Petrenko performed in a show in Russia, he was ousted from the Ukrainian skating federation and the Ukrainian government stripped him of a stipend. Petrenko won a gold medal skating for the Unified Team at the 1992 Olympics.

A master class by Olympic silver medalist Alexandra Trusova in Sweden was canceled after pressure, the U.S. skating association dropped plans to have a Russian coach at an elite American pairs skating training session, and another Russian coach was disinvited from a skating camp in France after Ukrainian athletes sent the host of the camp examples of the coach's support for the invasion. "We have a team who is checking social media, Instagram, Facebook," said Maksym Nikitin, a two-time Ukrainian Olympian in ice dance. "We are following all of the Russian coaches and people, we are checking where they are and what they are trying to do."

Nikitin and his fellow volunteers have assembled a detailed database of skaters' affiliations with the Russian government and vocal backing of the war, with screenshotted statements, photographs, and video. Coaching in the Netherlands, Nikitin has been reach-

ing for his phone to resume his research during breaks for the ice to be resurfaced. He hasn't always had to look far for examples. The database includes his Russian former coach, and his Russian former training partners and friends, Victoria Sinitsina and Nikita Katsalapov, who are shown appearing prominently at a large stadium rally in March 2022 in support of the invasion, wearing the Z symbol associated with it.

Other Ukrainian athletes have maintained similar efforts for other sports. The reconnaissance work, they hope, will make it harder for sports officials to justify any of Russia's most famous sportspeople appearing at big international competitions—like the Olympics. Baiul-Farina said she had no animosity toward Russians—just Russians who had affiliated themselves with Vladimir Putin's government. She scoffed at the idea that any top Russian athletes could be considered neutral, pointing to the government's financial support of them throughout their careers, and the expectations on them to back the state in return. On the same weekend as the ice show in Leesburg, Va., the council of the International Skating Union was meeting in Budapest and deciding to maintain their competition ban, at least for now. "At the official meeting when they decided not to allow Russians and Belarusians back in figure skating," Baiul-Farina said, "I cried like I did at the Olympic Games."

Louise Radnofsky is a sports reporter for the Wall Street Journal, where she writes about legal, policy and political issues. She has reported in depth on athlete abuse, the transformation of college sports, the fight over the future of golf, the sports world's response to Covid, and the prisoner exchange between the U.S. and Russia that freed basketball star Brittney Griner. She is particularly interested in gymnastics and figure skating, and has covered those sports at four Olympic Games for the Journal, including Simone Biles's performances in the 2016 Games in Rio and the delayed 2020 Games in Tokyo, as well as the doping scandal around Kamila Valieva that rocked the 2022 Games in Beijing. She previously covered health policy, the White House, and immigration policy for the Journal, and she continues to live in Washington, D.C. with her family. She joined the Journal in March 2008 as a news assistant in the Washington bureau. Louise was born in Memphis, Tenn. and grew up near London. She has bachelor's and master's degrees in history from University College, Oxford, and a master's from Columbia University Graduate School of Journalism.

PRIME MINISTER RISHI SUNAK'S ADDRESS TO THE UKRAINIAN PARLIAMENT

From: Prime Minister's Office, 10 Downing Street and The Rt Hon Rishi Sunak MP

Published: 12 Jan 2024 Location: Ukrainian Rada Delivered on: 12 Jan 2024

(Transcript of the speech, exactly as it was delivered)

Mr President, Mr Prime Minister, Mr Chairman, Honourable Members of the Rada:

I come from the world's oldest Parliament to address the world's bravest. And it is an honour to do so. Every Parliamentarian serving in a democratically elected chamber treasures the ideal of freedom. Your courage is defending it. Even as the enemy came within 20 kilometres of this Chamber, with many of you personally targeted, you refused to be daunted. You continued to sit and do your duty - as you have throughout this war. Because this is where you express the sovereignty and independence, for which your people are prepared to sacrifice everything. This is where you are keeping alive the cause of democracy, in defiance of the gravest threat we have faced this century. So, on behalf of Britain and all your allies: Thank you. Slava Ukraini.

President Zelensky, you are an inspiration, and, Volodymyr, I am proud to call you a friend. President John F Kennedy said of the great Winston Churchill that he: "Mobilised the English language and sent it into battle." Volodymyr, you have done the same, and English isn't even your first language! No leader this century has done more to unite liberal democracies in the defence of our values. Thank you.

Above all, let me pay tribute to the people of Ukraine. I first came to Ukraine ten years ago, in the year of the Maidan protests. I remember the sense of nervous hope as Ukraine looked towards a future as a sovereign European democracy. And in each of my visits since this war began, even amidst all the rubble and destruction, the people I've met are more determined than ever to realise that dream. The soldiers who even now fight to the last breath for every inch of ground. The pilots making stunning blows against Russia's Black Sea fleet. The gunners beating impossible odds to defend your skies. The engineers who defeated darkness during the most difficult winter in your history. And the ordinary people of Ukraine, who have endured more than anyone should ever have to bear. Rockets and bombs deliberately aimed at homes and hospitals, shelters, and schools. Torture, rape, children kidnapped. You have met this depravity with bravery and defiance. With your unique, unbreakable Ukrainian spirit. And all of us in the free world salute you.

We meet today at a difficult moment in the struggle for Ukraine's freedom. As always during conflict, there will be difficult moments. But we must prepare for this to be a long war. But I believe there is hope for us in the echoes of Britain's own history. If 1940 was our finest hour, and Ukraine's was two years ago as you resisted the Russian invasion, then perhaps today is

more like 1942. That was a point in the middle of the war, when progress on the battlefield was hard, the defence industry was under severe strain, and populations were becoming weary. It must have been hard to see the light ahead. But they stood firm. And although they did not know it then, for all the setbacks and difficulties that still lay before them, that was the moment the tide began to turn, and victory became assured. I believe that the same will be true of this moment.

In the end, history tells us that democracies who endure will always prevail. Putin cannot understand that while you can kill individuals and destroy buildings, no army can ever defeat the will of a free people. And that is why Ukraine will win. Think of what you have already achieved. Putin believed he could subjugate Ukraine by force in a matter of weeks. Instead, with every rocket he fires the Ukrainian people become ever more determined, and their sense of nationhood becomes stronger still.

Russia's military vastly outnumbers Ukrainian forces. Yet you have already regained half of the occupied territory. You have held the East, reopened vital shipping lanes to help feed the world and increasingly made Crimea a vulnerability for Russia, not a strength. These victories show: Russia can be beaten in its war of aggression. It's on track to lose nearly half a million men. Putin has faced an attempted coup, been indicted as an international war criminal, presides over an economy severely weakened by sanctions, and has succeeded in persuading countries across Europe, to significantly increase their defence spending. He is now reduced to begging Iran and North Korea for weapons, and desperately sacrificing hundreds of thousands more men in the hope that Ukraine will yield, or its friends might walk away.

Well, Ukraine will not yield. And the United Kingdom will never walk away.

From the very beginning, the British people spontaneously flew the Ukrainian flag - and I tell you that it flies still. They felt moved to show solidarity with people they've never met in a country most have never visited. Because of our shared faith in freedom, fairness and democracy, we welcomed Ukrainian refugees with open hearts. We trained tens of thousands of their Ukrainian comrades in arms. We led the way in delivering helicopters, ships, tanks, and armoured vehicles, air defences and electronic weapons systems, planeloads of anti-tank missiles like the NLAWs and Javelins, Storm Shadows to reach behind enemy lines and defend against aggression in the Black Sea, humanitarian and economic support, and the strongest set of sanctions ever to debilitate Russia's economy.

I'm proud that we've provided over £9bn of support so far. But I want to go further still. Today, President Zelensky and I agreed a new partnership between our two countries designed to last a hundred years or more. Our partnership is about defence and security. It is about the unique ties between our people and cultures. It will build back a better and brighter future for Ukraine.

To attract new investment in jobs and homes, to fund English language training for the Ukrainian people as you make English the language of business and diplomacy. And it will hold Russia accountable for their war crimes, because Russia must pay to rebuild what they have destroyed. Perhaps above all, it will support Ukraine to complete the historic journey you have chosen: to becoming a free, independent democracy at the heart of Europe.

Ours is the unbreakable alliance: The nezlamni alianz.

First, we will help you win the war. Russia thinks that they will outlast us; that our resolve is faltering. It is not. In each of the last two years, we sent you £2.3bn of military aid. This year, we are going to increase that with the biggest single defence package so far worth £2.5bn. This package will include: more air defence equipment, more anti-tank weapons, more long-range missiles, thousands of rounds more ammunition and artillery shells, and training for thousands more soldiers. Now in total, the UK will have provided almost £12bn of aid to Ukraine. So be in no doubt: we are not walking away. Putin will never outlast us. We are here for Ukraine - as long as it takes.

But the best way to make sure Ukraine has the weapons it needs is to help Ukraine to produce those weapons themselves. So, our second action is to work with you to massively increase defence industrial production. I believe this will be a source of huge economic strength and value for Ukraine in the future. So even as the UK donates more equipment we will help make you the armoury of the free world. British companies like BAE Systems and AMS are already supporting your armed forces from within Ukraine. And we will go further. Starting today with £200m to manufacture thousands of new drones, both here in Ukraine and in the UK. This is the single largest package of drones given to Ukraine by any nation.

Thirdly, today's agreement supports your historic choice to join NATO. Because I believe that Ukraine's rightful place is in NATO. But this isn't just about how NATO benefits Ukraine. It's about how Ukraine benefits NATO. Your understanding of modern war comes not from a textbook but the battlefield. Your armed forces are experienced, innovative, and brave. Ukraine belongs in NATO and NATO will be stronger with Ukraine. Last year's Vilnius Summit made important steps towards membership.

And I want us to be even more ambitious at the Washington Summit this June. And we made you a solemn promise along with 30 other countries to provide new, bilateral security assurances. Today, the UK is the first to deliver on that promise. President Zelensky and I have just signed a new security agreement. If Russia ever again invades Ukraine, the UK will come to your aid with swift and sustained security assistance. We will provide modern equipment across land, sea, and sky, sanction Russia's economy, and work closely with allies to do so. You will not have to ask. You will not have

to argue for what you need. The UK will be there from the first moment to the last. I believe this is the greatest moment in the history of our relationship. With unprecedented security guarantees, it defines our future as allies, working together for the security of Europe and sitting side-by-side among the free countries of the world.

In the words of the great Ukrainian poet Taras Shevchenko, you have broken your heavy chains and joined the family of the free. Because in the end, this is about even more than security. It is about Ukraine's right as an independent nation to determine your own future. And it is about the right of all nations - enshrined in the UN Charter - to determine their own future. As Churchill said, there are two kinds of nationalism: "The craze for supreme domination by weight or force" - which he called "a danger and a vice". Or the nationalism that comes from "love of country and readiness to die for country, love of tradition and culture, and the gradual building up of a social entity dignified by nationhood". He called this: "the first of virtues".

I can think of no better description of the two sides of this war, or a better description of the battle that will define our age. This war may have begun in the deluded mind of a man in thrall to the mirage of a long-dead empire. If Putin wins in Ukraine, he will not stop here. That's why President Biden, the EU, allies in NATO, the G7 and beyond have seen the century-defining importance of this fight and they have rallied to your cause. And we cannot - and will not - falter now, because aid to Ukraine is an investment in our own collective security. Only a Ukrainian victory will deter Putin from attacking others in the future, and prove our enemies wrong when they say that democracies have neither the patience nor resources for long wars. This is the choice before us. These are the stakes. Waver now, and we embolden not just Putin, but his allies in North Korea, Iran, and elsewhere. Or rally to Ukraine's side and defend our common cause of democracy over dictatorship, freedom over tyranny, the rule of law over anarchy. That is what you are fighting for. And to echo Churchill: We must give you the tools - and I know that you will finish the job.

Let me conclude with this final thought. On one of the earliest days of the invasion, in the darkness just before the dawn, as Russian bombs fell on Kyiv, President Zelensky stood outside the House with Chimaeras, and sent a simple, defiant message to the world: My tut. We are here. Today, as the world asks: will your allies waver, will our resolve weaken, will our belief in your success falter, my reply is the same: My tut. We are here.

As a symbol of our nezlamni alianz, I bring you today the United Kingdom's flag signed by our country's entire Cabinet to stand here until the day of your victory and beyond as a sign to the world that we are here and we will always be with you.

**My tut.
Slava Ukraini.**

АНТІН ІВАХНЮК — ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКО-ХОРВАТСЬКИЙ ПАТРІОТ

Продовження з числа 2 ГУ

Богдан Ліський

Від Тумира отримав відповідь 8 червня, написану 5 червня, у якій сказано, що усі українці, тобто 23 особи, вже на свободі. Белградські українці повернулися додому, а загребчанські будуть відправлені до Загреба і там звільнені. У своєму листі Крайцар далі говорить, що йому невідомо чи цю справу закрито, чи вона передана до суду. А якщо справу передано до суду, то він готовий захищати підсудних. Тому і просить, щоб йому детально про все написали. Пропонує, щоб це зробив Михайло Вінтонів, який теж був арештований. Наголошує, що Тумир вважає причетним до арешту Якова Кравчука, православного священика з Парижу, який під виглядом українського націоналіста відвідував українські групи у Югославії. Крайцар говорить, що на нього Кравчук справив негативне враження відразу ж при першій зустрічі, і не приховував це, а тому Кравчук більше з ним не контактував. Також пише, що стурбований за життя Миколи Бутовича, який після перебування у нього в гостях виїхав 23 травня, і з того часу не отримав ані від нього, ані про нього, ніяких вісток.

Антін Івахнюк 17 березня завершив навчання і отримав диплом архітекторського відділу технічного факультету загребського університету. Одружився з Надією Ружицькою, яка завершила медицину за спеціальністю хірург.

1941 р. війна об'єднала усіх українців Загреба. Антін Івахнюк навіть деякий час був заступником Василя Войтановського. Відразу після проголошення НДХ (Незалежна Держава Хорватія), Антін Івахнюк брав участь у організації українського Студентського відділу "Головінський", який проходив тренування у дворі Сільськогосподарського факультету у Загребі, і викладав тактику боротьби у містах. Був одним з 5-6-ти організаторів Українського легіону. Але дізнавшись про те, що німці приєднали Західну Україну до Рейху, швидко дистанціювався. Говорить, що ніколи не був членом ОУН, але був послідовником Степана Бандери і відповідав за розвиток українсько-хорватських культурних зв'язків. 1943 року був членом Хорватського Товариства Інженерів, а 1945 р. — членом клубу Філателістів у Загребі.

Про діяльність Івахнюка під час війни маємо дуже мало інформації. Відомо, що з 1941 до 1945 р. у Загребі існувало українське представництво, яке проводило інтенсивну культурну і пропагандну діяльність між хорватами і українцями у НДХ. Войтанівський був уповноваженим представником полковника Андрія Мельника у Анте Павеліча. Павеліч підтримував зв'язок з ОУН Степана Бандери, але не через Антона Івахнюка, а через Криська. Антін не згадується у жодному оголошенні про офіційні культурні маніфестації українців у Загребі, ні у зв'язку з режимом Павеліча.

Надаємо коротку інформацію для кращого розуміння проблем, які ви-

З концертного турне студентського хору «Пробоем», Прнявор, Боснія, коло української церкви 9 січня 1939 року, церква Преображення Господнього.

никли у зв'язку з легіоном. 30 червня 1941 року ОУН Степана Бандери проголосила у Львові відновлення Української державності. Того ж дня у Львові відбулася святкова зустріч українського батальйону німецького війська "Nahtigal", а влада НДХ видала наказ про захист 25,000 українців у НДХ. 2 липня 1941 р. видано оголошення про формування легіону. В Україні, того ж дня, були арештовані перші послідовники Степана Бандери. 12 липня німці арештували Ярослава Стецька і Степана Бандеру. 16 липня був сформований "Посилений хорватський 369-та піхотинський полк", який складався з 3,865 військових, а до його складу входив і український легіон. 30 липня адмірал Канаріс відвідав у Йозвіну батальйон "Nahtigal", пояснивши групі: "Фюрер не хоче незалежної України". Два дні пізніше, комендант батальйону Герцнер отримав наказ повернути батальйон до Німеччини. У своєму щоденнику він пише: "Die Ukrainer-Leute waren geradezu erschuttert, das Ihr Freiheitskampf, ehe er nur begonen, auch schon zu ende sein sollte (Український народ був шокований тим, що його боротьба за свободу закінчиться, не почавшись — ред.)". 3-го серпня оголошено наказ генерала Міллера арештувати членів ОУН у зв'язку зі спробою

без дозволу німців не може. Легіон скеровано до Вараждіну, а під кінець 1941 р. до Боснії. Легіон 30 листопада у Піскавіці біля гори Козари склав присягу на вірність Україні. Того ж дня, до легіону звернувся НОП (Народно-Визвольний Рух) Б.і Г. (Боснії і Герцеговини), з закликом приєднатися до югославських партизанів... Антін Івахнюк, як бачимо, не брав участі у цих подіях.

Його ім'я зустрічаємо на початку війни у географічно-інформативних текстах про Україну та українські міста, про боротьбу українського народу за незалежність, про Тараса Шевченка, Івана Франка і Лесю Українку, а пізніше і в літературних журналах бачимо рецензії на окремі переклади з української мови, видані у Загребі під час війни.

У видавництві хорватської енциклопедії співпрацювали загребські українці — Михайло Степчишин, Віталій Петровський, Всеволод Левицький, Зіновія Патоля, Іван Ванчик, Ілля Масиник і Антін Івахнюк.

Антон Івахнюка згадує відомий С. П. Вирій у статті, надрукованій 1993 р. у книзі Володимира Макара "Friends in Combat", на сторінці 460. У своїх спогадах Вирій говорить, що 1942 р. приєднався до німецької міліції, яка у липні 1944 р. скерована до Хорватії, і що група складалася

В дорозі до Липиниці, Боснія, 24 серпня, 1939 року. Маркіян Ружецький, Надя Ружецька, Антін Івахнюк, о. декан Григорій Біляк з Прнявору

формування своєї влади в Україні. З Берліну до Загребу прийшла заборона скеровувати членів ОУН на Східний фронт. Український легіон не міг бути скерований на Україну. Павеліч, на прохання членів ОУН, відповів, що зробить усе можливе для допомоги у створенні української держави, але скерувати легіон в Україну

на 65% з українців. Відразу на початку подорожі була сформована ОУН мережа, яка у відповідний момент повинна була відправити групу у лави Української Національної Революції. Спочатку кур'єрський зв'язок підтримувався напряду, а пізніше через Загреб. Також отримували літературу і вичерпну інфор-

мацію про ОУН. У Загребі члени ОУН були пов'язані з Р. Рахманним і Антоном Івахнюком. Зв'язковими були Степан Попіль і ще один невідомий.

Під кінець війни Івахнюк організував переїзд Миколи Лебеда, генерального секретаря зовнішніх справ Української Головної, через Хорватію на Захід. Як це відбувалося, Антін під час нашої розмови не міг пригадати. Сказав тільки, що замість американського літака, як було домовлено, за Лебедем прилетів британський військовий літак.

1945 р. Івахнюк арештований у Загребі, а зі загребської тюрми перевезений до таємної радянської в'язниці у Белграді, де провів приблизно 6 місяців. Розповів, що його допитував полковник НКВД, українець. НКВД мало усі дані про нього та інших українців у Загребі, було проінформоване краще за нього. Пізніше арештували і дружину Івахнюка, Надію. Вона перебувала у югославській в'язниці. Під час війни працювала у державній лікарні "Святий Дух" у Загребі. Оскільки вона лікувала полонених партизанів, її випустили з в'язниці, після чого вона клопотала про звільнення свого чоловіка. Його теж звільнили, але наказали виїхати з Югославії. Антін каже, що знайомі йому комуністи не сподівалися такого результату після війни. Вони очікували створення окремої соціалістичної хорватської держави, а знову опинилися у Югославії. Їм було прикро за долю українців із Загреба.

Антін Івахнюк деякий час відсидів у камері разом з Василієм Барицьким. Було офіційно оголошено, що до квітня 1946 р. розстріляно о. Інокентія Тімка та п. Войтановську. Про решту українців нічого не було відомо. Усі, близькі до Войтановського люди, були приречені на переслідування. Антін вважає, що Войтановський відповідає за долю цих людей, і хоча більшість на початку війни віддалилася від нього, було вже запізно. Хтось мусів постраждати, а це було зручно для більшовиків. Дочка Войтановського зрадила батька, матір і брата, а з ними і всіх решта, усі опинилися за ґратами. Василь Барицький працював лікарем у Вараждіну з 1942 р. і тому розминувся з Войтановським. Крім нього, багато українців працювало у провінції, і усіх привозили до Загреба на допити. Коли зібрали усіх, на чолі з Войтановським, їх вивезли у невідомому напрямі. Залишився тільки Василь Барицький. Якраз у той час, коли вирішувалася його доля, він зізнався, що належав до ОУН і твердив, що від початку війни не брав участі у жодних діях. Жалівся на Войтановського, що той, через свої амбіції і матеріальну вигоду, занапастив долю стількох українців, майже усіх спеціалістів. Василь Барицький був свідомий, що на нього чекає розстріл, і змірився з цим. У тюрмі його любив тому, що він був добрим товаришем, і не показував свій страх на вколишнім. У тюрмі йому не було дуже тяжко, бо про нього піклувалися і його друзі хорвати.

Далі буде...

«НЕЗБОРИМА НАЦІЯ»: 30 РОКІВ УКРАЇНСЬКИХ ОРІЄНТИРІВ

У січні 1993 року вийшло перше число газети «Незборима нація». Цій події було присвячено брифінг в Українському кризовому медіа-центрі. Редактор і засновник видання Роман Коваль – сьогодні досить відома постать серед українських патріотів. Він є президентом Історичного клубу «Холодний Яр», членом Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України. Але в 1990 році Роман Коваль мав досвід здебільшого у самвидавці.

Роман Коваль визнає, що спочатку до просвітництва в редакції ставились трохи скептично. Думали, що от зараз революційними способами побудуємо таку державу, яку ми хочемо. Однак, із часом він зрозумів, що без просвітництва діла не буде. Народ темний, не знає своїх найкращих дітей, які боролися у минулому. Тому треба повертати ці імена, збагачувати історичну пам'ять. Те, що Роман Коваль і далі видає друковану пресу, можна назвати подвигом. Так вважає директор Недержавного аналітичного центру «Українські студії стратегічних досліджень», народний депутат України VII скликання Юрій Сиротюк, який зараз служить солдатом гранатометником 5 окремого штурмового полку. «Незборима нація» теж стала частиною його життя. «Газета дуже шляхетна, – говорить він, порівнюючи друковану пресу з онлайн-медіа. – Там скарби, немає нічого пустого. Це дуже важлива робота. Коли ми в дитинстві мали плівкові фотоапарати, відносились до зйомки уважно, обирали, який кадр зробити. Інколи вони були геніальними. Зараз на телефонах маємо тисячі кадрів, але їх так важко відібрати. Так і газета». Юрій Сиротюк називає «Незбориму націю» об'єктивною. Стверджує, що те, про що писав Роман Коваль тоді, відповідає

дійсності зараз. Це була преса, яка писала правду. «Як на мене, найбільша проблема в армії сьогодні – це відсутність ефективного морально-психологічного забезпечення. В нас є ті, хто має працювати із світоглядом – у радянські часи їх називали політруками. Вони взагалі не працюють, і всі це бачать. Ніхто не мотивує солдатів. Системної роботи держави в цьому плані немає. «Незборима нація» – найкраща річ, яку можна дати хлопцеві, щоб він прочитав», – переконаний він. Головний редактор газети ОУН «Шлях перемоги» Віктор Рог, який у дев'яності був членом редколегії газети «Незборима нація», сказав, що це видання справило формотворчий вплив на його оточення. «В Сумах вона реально продавалася у кіосках преси. Щира і подекуди наївна, для нас слугувала орієнтиром, адже в ній не було кон'юнктури», – додав він. Віктор Рог порівняв Романа Ковалю з марафонцем: «Зі своїми талантами промовця, публіциста, візійнера, організатора він міг би зробити собі кар'єру набагато цікавішу в матеріальному чи статусному плані, але ніколи не лукавив і не кривив душею».

Прес-центр УКМЦ
Фото: УКМЦ

КАНАДА ПІДГОТУВАЛА БЕЗПЕКОВУ УГОДУ З УКРАЇНОЮ: ДОКУМЕНТ В ОПУ НА УЗГОДЖЕННІ

З підписанням угоди про безпекову співпрацю з Великою Британією активізувалися переговори також про безпекову угоду Україна-Канада. Про досягнутий прогрес "Європейській правді" розповіла Наталка Цмоць, посол Канади в Україні. За словами посла, Канада вже передала Києву проєкт відповідної угоди. "Я дуже рада вам повідомити, що в п'ятницю (12 січня) Канада вислала до Ігоря Жовкви копію (проєкту) угоди, щоб розпочати детальніші переговори, щоб за кілька тижнів закінчити переговори між Канадою і Україною", – заявила вона. Наталка Цмоць наголосила, що, на думку Канади, це має бути угода про "безпекові запевнення – security assur-

ances", однак вона не бачить проблем у цьому терміні. Цей підхід, за її словами, є спільним для G7: "Серед держав G7 є прагнення надати Україні ці запевнення, і це – термінове питання". Посол уточнила, що ухвалення такої безпекової угоди відповідатиме домовленостям лідерів двох країн. "Прем'єр-міністр Трюдо ще у вересні під час візиту Володимира Зеленського до Канади сказав, що Канада прагне покласти на папір свої зобов'язання щодо багаторічної підтримки – для того, щоби Україна була впевнена у передбачуваності такої підтримки у майбутньому", – заявила вона.

«Європейська правда»

ЗНАНИЙ І НЕЗНАНИЙ МАЕСТРО КОШИЦЬ

➔ Закінчення з стор. 10

Загинув 9 червня 1943 року в час навчально-тренувального польоту на планері Г-9 в районі селища Курдюм біля Саратова. Дмитро Кошиць був не лише відомим льотчиком-випробувачем, а й незамінним радіокоментатором на повітряних парадах у дні авіації, які проходили в Тушино біля Москви. Свої коментарі він не читав «з папірця» – вони були дотепними, цікавими й одночасно інформативними. Проживав у Москві, нагороджений орденом червоної зірки та іншими державними відзнаками. Мою увагу привернули рядки з книги також відомого льотчика-випробувача Марка Галлая «Зустрічі...» (доступна за посиланням: <https://www.maxima-library.com/new-books-2/b/151547?format=read>), в якій автор згадує Дмитра Кошиця. Галлай пише, що Кошиць випробовував майже всі існуючі автожири і, окрім його заслуг як пілота, колеги любили його веселу, запальну та з почуттям доброго гумору особистість. А про Кошиця-коментатора на традиційних повітряних парадах у Тушино пише, що його вільні коментарі були прикрасою всіх таких урочистостей. Вони були проявом майстерності на рівні майстерності пілотів, планеристів й парашутистів. Його ім'я було відоме всім, хто в будь-якій мірі був причетним до авіації. На превеликий жаль, він не дожив до закінчення війни.

Один із останніх фотознімків підполковника Дмитра Кошиця

Беручи до уваги таку різнобічну і докладну інформацію про Дмитра Кошиця, вражаючим є те, що жодне джерело не вказує місця його захоронення. До речі, в мережі знаходимо ще одну дату і місце смерті підполковника Дмитра Кошиця – 23 березня 1943 року, Литва. Також у тилу, а не у бою... І навіть слова: загинув при загадкових обставинах, убитий тощо. Більш того, його рідні в Україні намагалися отримати відомості від Міністерства оборони й інших державних інстанцій, щоб уточнити дату, місце та причину смерті Дмитра, щоби хоч запалити на могилі свічку в

його пам'ять. Але – безрезультатно! При загадкових обставинах за часів сталінської тиранії загинув далеко не єдиний Дмитро Кошиць... Надзвичайно цікаву й важливу інформацію знаходимо у сторінках біографії першого головного конструктора ракетно-космічних систем, українця Сергія Корольова (1907-1966). З 1926 року він навчався на аеромеханічному факультеті Московського вищого технічного училища (МВТУ) ім. Баумана по спеціальності літакобудування. Тема його дипломної роботи, науковим керівником якої був Андрій Туполєв, – двомісний літак власної конструкції. Після захисту літак СК-4 перейшов у виробничу стадію. Коли ж у 1930 році настав час випробування, то «за штурвал СК-4 у першому польоті сів льотчик-випробувач Дмитро Олександрович Кошиць, пасажиром був конструктор – С. Корольов. Випробування пройшло успішно, лише при посадці пошкоджено шасі» («Знамениті, великі, геніальні люди. Найцікавіше про них!»: <http://100v.com.ua/uk/Sergiy-Korolov-person>).

Сергій Корольов (справа), Дмитро Кошиць (посередині) біля розбитого літака СК-4. 1931 рік (фото із експонатів Національного музею космонавтики імені С. П. Корольова Житомирської обласної ради).

Цей фотознімок з біографічної зали Меморіального будинку-музею, де представлені життя та діяльність С. Корольова, надіслано 12 жовтня 2023 року науковою співробітницею музею Наталією Місяць. Із інших джерел довідуємося, що відносини Дмитра Кошиця та Сергія Корольова були не тільки професійними, а й дружніми, і навіть родинними... Від далекого 1943 року минає 80 довгих років. Вірю, що пам'ять про Дмитра Кошиця, єдиного сина маестро світової слави Олександра Кошиця, житиме у колективній пам'яті нашого народу, в якому б куточку землі він не проживав. І сподіваюся й надіюся, що до цього спонукатиме моя скромна праця, мої слова і почуття

Галина Кравчук – автор, дослідниця історії українських поселень в Канаді, член Управи місцевого відділу Ліги Українців Канади (м. Вінніпег, Канада)

СТЕПАН БАНДЕРА – РОЗВІЯТИ МІФИ

У приміщенні Броварської міської публічної бібліотеки відбулася зустріч-презентація «Степан Бандера: правда і міфи», присвячена 115-річчю від дня народження Степана Бандери та 95-річчю створення ОУН.

Гостем бібліотеки був Віктор Рог – історик та громадський діяч, редактор газети ОУН «Шлях Перемоги».

Зустріч відкрили вихованці Броварської міської музичної школи для дітей. Георгій Гордійчук виконав на бандурі композицію «В'язанка». Містком до початку розмови стала пісня «Батько наш Бандера», яку заспівала для присутніх Антоніна Костюк.

Віктор Рог зупинився на найважливіших фактах біографії Степана Бандери, провів паралелі із сьогоденням. Разом із присутніми історик розмірковував, як так сталося, що саме постать Бандери стала такою знаковою як для

українців, які виборювали свою державу, так і для їхніх ворогів; чому навколо цієї особистості так багато міфів та фейків, чому саме Бандері приписують стільки висловів та дій, що насправді йому не належать...

«Бандера сьогодні дуже актуальний. Бандера, як символ і як орієнтир. Кажуть, що Бандера роз'єднує. І це є правда. Бандера роз'єднує патріотів від зрадників, Бандера роз'єднує залізо від іржі, Бандера роз'єднує зерно від кулю, Бандера роз'єднує правду від брехні. І його дві іпостасі: Бандера як організатор і політичний діяч і Бандера як теоретик і ідеолог сьогодні є дуже і дуже актуальними.

Степан Бандера для нас знаковий тим, що він ніколи не зраджував своїх переконань, не відступався зі своїх позицій, не мімікував і не підлаштовувався. Він ніколи

не відрікався від своєї відповідальності», – зазначив Віктор Рог.

На зустрічі відбулася презентація книги Данила Чайковського «Степан Бандера: людина – борець – провідник» та збірника творів Степана Бандери «Перспективи української революції». Говорили також про видання, вже наявні у фонді бібліотеки, серед яких дослідження Миколи Посівнича, книга Святослава Липовецького, збірка праць українських та іноземних істориків. Від «Книгарні бандерівців» до бібліотеки було передано добірку історичної літератури, зокрема твори Петра Мірчука, Івана Патриляка, Юрія Липи.

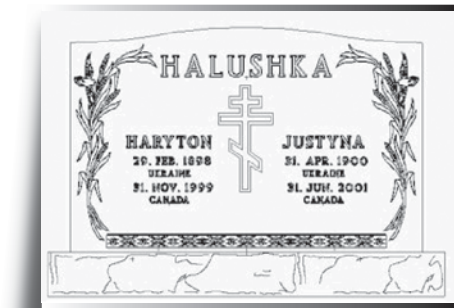
Наприкінці учасники отримали відповіді на запитання і щиро дякували за таку інформативну й насичену зустріч, яка вкотре змусила замислитися про важливі історичні паралелі, сучасні виклики та необхідність постійної самоосвіти й осмислення історичних процесів та визначних постатей.

Лідія Стрельченко
Фото автора

ОГОЛОШЕННЯ

Тел.: (416) 516-2443
Факс: (416) 516-4033
e-mail: homin@on.aibn.com

Steve
905-385-8332
Specializing in: Senior Driver Education 80+ licence Renewal
Classroom Teacher In-Car Educator D.C.A

Eternity in Granite

вигідно розташована в бюро Цвинтаря, пропонує:

- Великий вибір граніту
- Індивідуальне оформлення на комп'ютері
- Професійні портрети та різьба
- Написи будь-якою мовою на бажання замовника
- Помірковані ціни

“Eternity in Granite” передає свої прибутки на утримання Цвинтаря. За дальшими інформаціями просимо звертатися до адміністрації.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦВИНТАР СЯТОГО ВОЛОДИМИРА
1280 Dundas Street West
Oakville, Ontario
L6M 4N9

Тел: (905) 827-1647 1-888-386-1264 Факс: (905) 847-9108

ПОСТУП
українська радіопроеграма
Щонеділі 9-10 год. вечора
на хвилях FM 88,9
у прямому ефірі
www.cirvfm.com
Новини з України та світу
Інтерв'ю та дискусії
Замовляйте у нас музичні вітання
Слухайте і підтримуйте нас!
Розрахунковий рахунок #43282
у кредитовій спілці Будучність
Керівник і ведуча - Любомира Матвіяс

Tel. 647-550-5735
e-mail: ukrradiofm@gmail.com

Steve M. Woloshyn
Sales Representative
Office: 905-565-9200
Fax: 905-565-6677 Cell: 416-823-5551
www.SteveWoloshyn.com
Email:swoloshyn@trebnet.com

7045 Edwards Blvd.
Suite 401 Mississauga, ON L5S 1X2

Пам'ятайте, що з кожного продажу я жертвую, у Вашому імені, \$500 на Euromaidan для допомоги українським військовим.

**FRIENDS OF UKRAINE
DEFENSE FORCES
DONATE TODAY**

Будьмо в КОНТАКТ-і

ONTARIO: Thursday at 10:00 PM
Sunday at 3:00 PM
Tuesday at 8:00 AM

ALBERTA: Sunday at 10:00 AM

British Columbia: Sun 11:00 AM

Next GEN!
ON: Thu at 11:00 PM, Sat at 9:30 PM, Sun 4:00 PM
AB: Thu at 1:30PM, Sat. 1:30 PM BC: Sat at 11:00 AM

ALBERTA KONTAKT: AB: SUN 3:00 PM, Mon 8:00, Tue 3:00 PM
ON: TUES 7:00 AM BC: SAT 15:00

STUDIO@KONTAKT.CA

Купівля та продаж нерухомості !

RE/MAX
Professionals Inc. Brokerage
Independently Owned and Operated
Tel: (416) 232-9000
Fax: (416) 232-1281

- Професійна допомога при купівлі та продажі будинків, квартир, бізнесів
- Допомога в отриманні mortgage
- Безкоштовні консультації

БОГДАН ПОПОВИЧ
Sales Representative
E-mail: bpopovych@trebnet.com
(Not intended to solicit agencies of any kind)

Cell: (416) 882-3490

ФЕСТИВАЛЬ КОЛЯДОК І ЩЕДРІВОК

В неділю, 14 січня 2024 року, заходами Осередку Української Культури й Освіти у Вінніпегу, в УГКЦ св. Миколая відбувся Фестиваль колядок і щедрівок. У Фестивалі взяли участь найкращі українські вокальні колективи міста: хор митрополичої катедри УГКЦ свв. Володимира й Ольги, хор «Оберіг», вокальна група «Далі», фольклорний ансамбль «Мелос», чоловічий хор «Гуслі» та хор ім. О. Кошиця. У Фестивалі також виступали шкільні хори української

католицької школи Непорочного Серця Діви Марії й двомовної програми при публічній школі «Ralph Brown». Диригентами хорів виступили: Олена Гісс-Харченко, Мирослава Пачес, М. Закалюжний, Теодуш Біернацькі. Прекрасні мелодії відомих і нових колядок, чудова різдвяна атмосфера та суміш канадських уродженців і недавно-приїжджих українських виконавців вказують на позитивну майбутність

розвитку українства в Канаді. Присутніх спеціально зворушила участь великої кількості дітвори й молоді. Надзвичайною фінальною точкою Фестивалю був масовий виступ хористів – а їх було напевно понад 250 – під диригентурою Мирослави Пачес – та з участю публіки у співанні коляди-молитви «Бог Предвічний».

Мирослава Підгірна
Фото: Ксеня Зубик

BCU Financial

Кредитова Спілка Будучність

НОВИЙ РІК

ОСОБЛИВІ ВІДСОТКИ

5.35%*
13 місяців
CAD

4.00%**
12 місяців
USD

NEW MONEY ONLY

Завітайте до відділу Кредитової Спілки Будучність або на сайт bcufinancial.com.

* Terms and conditions apply: 13-month terms only; NEW and EXISTING money; includes Registered and Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from January 9, 2024. Rates are annual and subject to change.

** Terms and conditions apply: 12-month terms only; NEW money only; includes Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from January 9, 2024. Rates are annual and subject to change.

Tel.: 416-516-2443

e-mail: homin@on.aibn.com

www.homin.ca